

În 1945, Liceul Mihai Eminescu își deschidea portile ca școală cu predare în limba română

Sătmarul a fost eliberat de sub ocupație maghiară la 25 octombrie 1944. Între 1940 și 1944, n-a existat în oraș nicio școală cu limbă de predare română. Viața civilă începea să intre în normal după eliberarea ultimelor brazde din glia strămoșească. Școlile începeau să-și reia activitatea, dar, spre surprinderea românilor, toate doar în limba maghiară. În Satu Mare, toată administrația funcționa după vechile structuri din timpul ocupației maghiare.

PAGINA 4

Profesorul dr. Kiss Sándor - bilanț bogat la final de carieră

Există și profesori care își depășesc condiția meseriei lor de buni pedagogi, devenind autori de lucrări științifice sau de altă natură, autori de cărți și articole în diverse publicații în țară și chiar în străinătate. Sunt acei oameni care își dedică timpul și energia pentru a adăuga valoare domeniului în care activează contribuind astfel la progresul societății. Ei sunt nu doar profesori de matematică sau de istorie, ci matematicieni sau istorici.

PAGINA 9

O elevă din Galați, printre cei mai inteligenți oameni de pe planetă

Bianca Roșca a intrat în clubul select al membrilor Mensa, cei mai inteligenți oameni de pe planetă, cu un coeficient de inteligență de peste 130. Este o organizație internațională non-profit a oamenilor cu un IQ mult peste medie, membrii ei clasându-se printre primii 2% la testele de inteligență folosite de organizație. A fost fondată în 1946 de Roland Berrill, un avocat australian, și Lancelot Ware, un om de știință britanic.

PAGINA 11

125 de ani de la inaugurarea liniei de cale ferată Ghilvaci - Ardușad

Căile ferate din jurul Sătmarului s-au construit din interese locale, datorită dezvoltării economice a zonei, bogată în grâne, pășuni și livezi, dar și cu păduri

PAGINA 3

O lună plină de muzici alese: Zilele Muzicale Sătmărene

PAGINA 10

Astronauții care vor călători pe Marte vor fi expuși la o doză letală de radiație

Știm deja că trimiterea oamenilor pe Marte este o misiune periculoasă. Acum știm și că vor fi expuși la o doză letală de radiație cosmică. Vestea bună este că acum se știe de câtă radiație este vorba, astfel că, până atunci, agențiile spațiale se pot pregăti în consecință.

În 2016, Roscosmos și ESA au lansat TGO (Trace Gas Orbiter), o sondă în orbita lui Marte care are scopul de a monitoriza atmosfera Planetei Roșii. De asemenea, TGO a colectat date cu privire la fluxul de radiație în călătoria sa de pe Terra pe orbita marțiană - aceeași călătorie pe care o vor avea astronauții în (probabil) următorul deceniu - așadar, acum se știe câtă radiație vor întâlni pe drum, scrie Futurism.

Conform calculor cercetătorilor, pe care le-au prezentat recent la European Planetary Science Congress, un voiaj de 12 luni pe Marte va expune astronauții la o radiație de 600 de mSv, echivalentul a circa 600 de radiografii la zona toracică. Ar fi 60% din limita de radiații la care sunt expuși astronauții în toată cariera lor.

Calcululele sondei nu au luat în considerare expunerea la radiații a astronautului în perioada când acesta se află pe Marte sau pe orbita planetei vecine, ci doar expunerea în timpul călătoriei efective.

Planul "nebunesc" care ar putea ajuta la salvarea Antarcticii și a întregii planete

O echipă de specialiști a propus în cadrul unui studiu o metodă stranie pentru salvarea calotei glaciare din Antarctica. Aceștia doresc construirea unui zid sub stratul de gheață pentru protejarea lui de efectele încălzirii globale.

Michael J. Wolovick și John C. Moore au publicat o lucrare ce detaliază utilizarea geoingenieriei pentru încetinirea prăbușirii calotei glaciare. Acest lucru ar putea furniza cercetătorilor mai mult timp pentru demararea unui plan de inversare a efectelor încălzirii globale. Încălzirea globală a provocat prăbușirea rapidă a calotei de gheață din Antarctica și Groenlanda, fapt ce a dus la creșterea nivelului apelor într-un ritm alarmant. Conform NASA, încă din 1993, nivelul mărilor și oceanelor a început să crească la o cotă de trei milimetri pe an din cauza topirii calotei și a ghețarilor montani.

Astfel, Wolovick și Moore au propus construirea unui zid sub calota de gheață. Studiul s-a axat pe ghețarul Thwaites din Antarctica, unul dintre cei mai instabili care, în cazul topirii, ar putea construi semnificativ la creșterea nivelului apelor pe tot globul. "Thwaites ar putea declanșa cu ușurință un efect în lanț ce ar duce la topirea calotei glaciare din vestul Antarcticii. În consecință, acest lucru ar putea duce la creșterea nivelului apelor cu trei metri", a declarat Wolovick, din cadrul Universității Princeton, New Jersey.

Sănătate și Frumusețe

Remedii blânde pentru anemia feriprivă

PAGINA 5

Carmen Brumă: cum să ne alegem corect instructorul personal

PAGINA 8

Noua colecție Inedit combină eleganța clasică și modernismul

PAGINA 7

ISTORIE

Orice abuz pentru promovarea emancipării în defavoarea feminității se va răzbuna, pentru că nu corespunde fiziologiei feminine, și nu poate avea un viitor sustenabil. Un exemplu elocvent este chestiunea îmbrăcămintei feminine, care este obiectul multor reforme cu care emancipatorii se preocupă cu mult entuziasm.

Curățarea vitrinelor

Curățarea vitrinelor și amenajarea lor, este permisă doar până la ora 8 dimineața. Cei care nu respectă acest termen, vor fi sancționați pe baza unui nou ordin. Câțiva comercianți au și fost amendați deja. Să ia aminte și restul.

Mărirea dobânzii

Consiliul general al Băncii Austro-ungare a hotărât mărirea cu 1% a dobânzilor hârtiilor de valoare de la 6 octombrie, ea fiind 6%. Această măsură privește și instituțiile financiare locale, pentru că se va calcula și la ele 6% la împrumuturi acordate.

Teatru

În data de 4 octombrie a fost prezentată piesa nemuritoare „Fabricantul de fier” de Ohnet, în fața unei săli aproape goale. În rolul lui Claire am văzut-o pe Arđai Ida, care s-a confirmat total în rolul acesta tragic. Ea a prezentat cu un joc viu, cu un realism captivant caracterul pasionant al femeii aristocrate îngâmfate, lupta ei sufletească și revenirea ei. Partenerul ei Morvai (Derblay Fülöp) s-a străduit, însă declamația nu i-a reușit de multe ori, și nu a putut acorda destulă culoare glasului. El a fost cel mai bun la finalul cu efect al actului doi, unde a meritat pe deplin aplauzele publicului. Soția lui Latabár (în rolul marchizei Beulieu) a colaborat cu o interpretare adecvată, însă se pare că ea este mai bună în roluri comice, așa cum a demonstrat în serile anterioare. Palugyai Vilma (Athenais) a fost un pic monotonă în dicție, însă interpretarea ei a fost fără cusururi. Cei cu roluri mai mici s-au străduit și ei, însă menționăm că rolul prințului Bligny nu este pentru Saja. El este mai bun în roluri comice, și el ar trebui trimis pe scenă doar în astfel de roluri.
(Szamos, 8 oct. 1899)

Miercuri, publicul care a umplut sala mai mult decât pe jumătate, s-a putut delecta cu „Povestirile lui Hoffmann”. Această operetă clasică a lui Offenbach a fost o probă adevărată a capacităților vocale ale trupei. S-a dovedit din nou, că directorul Rakodczay și-a ales cu pricepere trupa. Din punct de vedere vocal și al instruirii, trupa s-a dovedit ca fiind una bună. Dacă am registrat neajunsuri, ele derivă din faptul că trupa și orchestra încă nu s-au armonizat. Corul a fost mai slab în primul act, însă în ultimul a fost deja bun. Publicul a plecat în general mulțumit.
(Szamos, 15 oct. 1899)

Informația Zilei

ISSN 1222-4715

Director general - D. Păcuraru

Director editor: Ilie Sălceanu

Redactor șef
supliment - Adriana Zaharia
(Informația Zilei de Duminică
și Sănătate și Frumusețe,
Informația TV)

Redacția Satu Mare:

str. Mircea cel Bătrân nr. 15

Satu Mare, cod 440012

Telefon: 0261-767300

e-mail: redactiasm@informatia-zilei.ro

www.informatia-zilei.ro

Octombrie 1899

Chestiunea femeii

În antichitate, mai ales la popoarele estice, femeia a avut un rol de subordonat. Bărbatul a dominat net și femeia i-a fost subordonată necondiționat. Cu progresul culturii, s-a tot micșorat diferența socială între cele două sexe, și cultura din vest a făcut din femeie o tovarășă de viață cu drepturi egale cu bărbatul.

Fără îndoială, femeile chiar merită să fie așa, nu merită și nu trebuie discutată această chestiune, așa cum mai fac unii, care cred că rolul femeii este doar să gătească în bucătărie.

Pe de o parte nu se poate contesta că femeia are dreptul să-și dezvolte capacitățile intelectuale, dar, pe de altă parte, trebuie să ținem cont de tristul adevăr că suntem martorii unei supra-saturații în privința prezenței femeilor mai ales pe tărâmul forței de muncă intelectuală prin înmulțirea celor cu diplomă din rândul așa zisului sex mai slab, lucru ce va aduce la niște stări critice în viitor.

Cel mai important lucru este să ținem cont și în această chestiune importantă de legile naturii care sunt întotdeauna cele mai drepte. Și femeia a mâncat din fructul pomului din Paradis, însă sarcina ei naturală este în primul rând să fie mamă. Deci, femeia trebuie în primul rând să-și îndeplinească rolul ei natural și să fie feminină.

Viitorul meseriașilor noștri

Eu am avut timp de 25 de ani o prăvălie de produse de piele aici în oraș, și astfel am avut legături de afaceri strânse pe un timp îndelungat cu cea mai mare parte a tăbăcarilor, cizmarilor și pantofarilor noștri. Cred că am obligația să atrag atenția opiniei publice asupra decăderii acestor meserii, sperând că voi contribui la remedierea situației.

Este un fapt în general recunoscut că industria fabricilor sugrumă peste tot mica industrie, cele trei meserii amintite aici au fost distruse la fel de către industria de fabrică. Dar cel mai regretabil fapt este că nu de către industria autohtonă (aceasta lipsind), ci de către industria austriacă, cehă și moravă. Tăbăcarii, cizmarii și pantofarii s-au dezvoltat, mai mult, s-au îmbogățit până la sfârșitul anilor șaptezeci, până când monarhia noastră a aplicat protecții vamale în favoarea fabricilor de piele și de încălțăminte din Austria care deja au fost dezvoltate. Au fost stabilite taxe vamale uriașe pentru produsele de piele importate din America și India, și pe încălțăminte din Germania, astfel s-a putut dezvolta industria pielii și încălțăminte din Austria, așa că piața din Ungaria a fost umplută de aceste produse.

Orice abuz pentru promovarea emancipării în defavoarea feminității se va răzbuna, pentru că nu corespunde fiziologiei feminine, și nu poate avea un viitor sustenabil.

De ce dorim ca femeia să se îmbrace ca un bărbat?

Un exemplu elocvent este chestiunea îmbrăcămintei feminine, care este obiectul multor reforme cu care emancipatorii se preocupă cu mult entuziasm. Femeia are și așa o mare pasiune față de vestimentație și de modă, și eu cred că această pasiune duce și la dorința ei de a se îmbrăca în ținută bărbătească.

Eu nu cred că ținuta feminină de azi ar fi una ideală. Din punct de vedere al sănătății, sigur nu. Însă chiar dacă este necesară o reformă în privința vestimentației feminine, de ce dorim ca femeia să se îmbrace ca un bărbat – uitând de feminitatea ei. Asta e tendința.

Cunoștințele femeii sunt o comoară a națiunii, exact așa cum sunt și cele ale bărbaților. Suntem mândri de ele. Însă dacă aceste cunoștințe duc la concluzia că femeia are voie să uite de menirea ei naturală și va deveni una care îl imită pe bărbat maimuțărindu-se, atunci este vorba de ceva disonant, și nu merită nicio apreciere.

(Szamos, 12. oct. 1899)

1900 - femeie în pantaloni pentru călărie

și pot fi preluați de către proprietarii identificați de la căpitania de poliție.

Sfârșitul epidemiei de pestă porcină

S-a terminat epidemia de pestă porcină la Botiz, Rușeni, Hrip și Tătăraști, și a fost desființată carantina. În schimb, epidemia a apărut la Mărtinești, prin urmare, aici s-a instituit carantina.

Deschiderea cofetăriei

Avem onoarea să aducem la cunoștința onoratului public că în data de 4 octombrie deschidem cofetăria noastră pe strada Hám János nr. 1 (azi Horea), lângă teatrul orășenesc, cu mobilier adecvat și conform epocii noastre.

Noi am funcționat ani în șir în capitale interne și externe ca furnizori ai firmelor regale, după ce am avut onoarea să oferim serviciile noastre publicului de aici. Vă oferim cele mai delicioase produse de producție proprie și torturi. O noutate: invenția noastră proprie tortul Secession.

Solicitându-vă susținerea, cu stimă totală:

Gindl. A. și asociatul

Pâine vindecătoare pentru sănătate

Pâinea Kristyor are un efect benefic asupra organelor digestive și hrănește excepțional. Pentru cei cu afecțiuni la stomac, ea este de neînlocuit și este fără pereche pentru cei cu constipație. Se găsește exclusiv la Szentpéteri Géza din Satu Mare. Comenzi din provincie prin Müller R. din Arad, str. Kápolna 28.
(Szamos, 1 oct. 1899)

Moartea farmacistului

Farmacistul Almásy József, care după mai multe demersuri și după o așteptare de 3 ani a obținut în anul în curs autorizația de a-și deschide farmacia la Viile Satu Mare, a murit lângă Budapesta, în localitatea Török Bálint. Am aflat vestea cu mare regret. El a făcut toate demersurile pentru deschiderea farmaciei, a închiriat o locație lângă moara din localitate, a procurat mobila și tot necesarul pentru farmacia pe care a vrut să o deschidă la 1 noiembrie, cu care s-ar fi deschis și un viitor strălucit pentru regretatul farmacist. Să-i fie țărâna ușoară!
(Szamos, 15 oct. 1899)

Traducere: Veres Istvan
Rubrică realizată de A. Zaharia

Căile ferate din jurul Sătmărilor s-au construit din interese locale, datorită dezvoltării economice a bazinului râului Someș, din Ținutul Sătmărilor, zonă agrară bogată în grâne, pășuni și livezi, dar și cu păduri în zona de dealuri.

ISTORIE

125 de ani de la inaugurarea liniei de cale ferată Ghilvaci - Ardușad

Căile Ferate Române - CFR, ca instituție, a fost fondată în 1880, iar prima cale ferată pe teritoriul actual al României a fost deschisă în 1854. Pe actualul teritoriu al României, prima linie a fost deschisă pe 20 august 1854 și făcea legătura între Oravița (în Banat) și Baziaș, un port la Dunăre. Având o lungime de 62,5 km, linia a fost folosită inițial doar pentru transportul cărbunelui. Începând cu 12 ianuarie 1855, linia a fost administrată de Căile Ferate Austriece, Banatul fiind în acel timp parte a Imperiului Austriac.

Relația Oravița - Baziaș a fost deschisă și pentru traficul de pasageri la 1 noiembrie 1856, după ce au fost efectuate diverse îmbunătățiri tehnice la linie.

Între anii 1864 și 1880, diverse căi ferate au fost construite pe teritoriul Principatelor Unite. Compania engleză John Trevor-Barkley a început construcția liniei București - Giurgiu la 1 septembrie 1865. București - Giurgiu fost deschisă pentru trafic la 26 august 1869 și a fost prima linie construită pe teritoriul românesc din acel timp.

În septembrie 1866 Parlamentul României a aprobat construcția unei linii de 915 km, de la Vărciorova până la Roman, care să treacă prin Pitești, București, Buzău, Brăila, Galați și Tecuci, toate orașe importante la acea vreme. Costul construcției era de 270.000 de franci de aur pe kilometru și construcția a fost încredințată consorțiului german Strouberg. Linia a fost deschisă în mai multe etape.

Gara de Nord din București a fost inaugurată la 10 septembrie 1868. În ianuarie 1880 Parlamentul României a votat pentru transferul liniei Vărciorova - Roman din administrarea privată a consorțiului Strouberg în administrare națională, iar guvernul a înființat instituția Căilor Ferate Române.

Concomitent cu existența căilor ferate de linie normală, necesitățile economice locale au impus înființarea unor tronsoane de cale ferată îngustă inclusiv la noi în județ. Detalii privind aceste tronsoane de cale ferată îngustă în zona Satu Mare, ne-a prezentat inginerul Lorincz Tiberiu, cel care a și lucrat în domeniu, iar apoi și-a îndreptat atenția și spre filatelia "feroviară".

4 octombrie - 125 de ani de la inaugurarea liniei de cale ferată îngustă Ghilvaci - Ardușad

Căile ferate din jurul Sătmărilor s-au construit din interese locale, datorită dezvoltării economice a bazinului râului Someș, din Ținutul Sătmărilor, zonă agrară bogată în grâne, pășuni și livezi, dar și cu păduri în zona de dealuri.

Ținutul Sătmărilor este unul de legendă, locuit de dacii liberi, dovezile atestând, că pe locul Sătmărilor de astăzi a existat o cetate, de pământ, Castrum Zotmarum, menționată de Anonimus, ca domeniul lui Menomort, voievod care s-a opus ungarilor care doreau s-o cotopească.

Orașul Satu Mare a fost atestat documentar între anii 1213 - 1221, devine un important punct de tranzit comercial, spre Ungaria, Austria și Polonia, ajungând după secolul XVIII un centru puternic al negotelui și meșteșugurilor.

Dezvoltarea căilor ferate din secolul XIX au dus la legarea zonei și a orașului Satu Mare la rețeaua de cale ferată deja existentă din Austro - Ungaria. Pe data de 2 septembrie 1867 s-a emis un document (aprobare) pentru construirea liniei magistrale Debrecen - Satu Mare - Sighetu

Dezvoltarea căilor ferate din secolul XIX a dus la legarea zonei și a orașului Satu Mare la rețeaua de cale ferată deja existentă din Austro - Ungaria

Marmației. Cei 70 de km de cale ferată, între Debrecen - Valea lui Mihai - Carei s-au inaugurat pe data 5 iunie 1871, iar tronsonul următor, de 38 de km între Carei și Satu Mare s-a inaugurat doar după aproximativ 3 luni, pe data de 25 septembrie 1871.

Între anii 1891-1894 Societatea Căi Ferate - CF locale Carei - Șomcuta Mare, a construit linia Ghilvaci - Șomcuta Mare, linie din care porțiunea dintre Ghilvaci - Ardușad a fost inaugurată la data de 4 octombrie 1893.

Linia îngustă (ecartament - 760 mm) pornește din stația Ghilvaci (altitudine - 116 m) trece prin zona de câmpie a Someșului, ajungând până în stația Ardușad (altitudine - 131m), apoi urcă printre dealurile sălăjene traversând linia normală Jibou - Baia Mare pe malul drept al Someșului pe sub podul de cale ferată în apropiere de stația Ulmeni - Sălaj și ajunge în zona viticolă și pomicolă Șomcuta Mare (altitudine - 200 m).

Linia inițial a fost construită cu șină și ramificații tip 13,5 montate pe traverse de lemn și a permis un tonaj de 5,5 tone/osie și o viteză de 20 km/h. În perioada interbelică, linia a fost refacționată cu șină tip 17 și 22,3 care au permis același tonaj, dar o viteză mai mare de 25 km/h. Razele minime de curbura au fost de 100 m și declivități maxime de 10 mm/m. Între anii 1959 - 1961, linia a fost refacționată cu șină tip 23,6 și 24,5 și cu șină tip 40 SB (în special în curbe).

În urma inundațiilor din anul 1970, linia între stațiile Ardușad și Șomcuta Mare a fost închisă, apoi în anul 1990 și porțiunea de linie dintre stațiile Ardușad - Crușișor. În anul 1994, pe data de 1 aprilie, linia a fost închisă complet și pe zona ramasă între Ghilvaci - Ardușad - Crușișor. Șinele de cale ferată și treavessele de lemn fiind culese de pe teren, fiind vândute și revalorificate. O parte din locomotive și vagoane au fost transferate pe linia îngustă Turda - Abrud, restul au fost tăiate și vândute ca fier vechi.

Două din locomotivele cu abur care au circulat pe acest segment de cale ferată la începutul secolului XX au ajuns „piese de muzeu”: locomotiva cfi seria 764059 este expusă în parcul de agrement „Grădina Romai” din Satu Mare și locomotiva cfi seria 764410, un timp a fost expusă în fața sediului de școală personalului la Depoul de Locomotive din Satu Mare, apoi în anul 2012 a fost achiziționată de Primăria din orașul Zlatna și este expusă în centrul orașului.

La construcția liniei, toate gările au fost dotate cu clădiri de călători, birouri de mișcare, cabine de acari, semnale Bannovici, ulterior înlocuite cu semnale me-

cănița de pe Vealea Vaserului" se află în nordul României, la granița cu Ucraina, care pe un traseu de aproape 60 de km urmărește Valea Vaserului.

Linia cu ecartament de 760 mm a fost construită între anii 1932 - 1933, când în toată Europa a fost răspândită construcția de căi ferate forestiere, cu ecartament îngust.

Primul tronson de linie dintre Vișeu de Sus (a427 m) și Paltin (a640 m) în lungime de 21,6 km a fost inaugurat la data de 1 octombrie 1933. Inaugurarea s-a făcut în prezența personalităților de mare rang din acea vreme: d-lui Voicu Nițescu, Ministrul Agriculturii și Domeniilor, a d-lui I. Mihalache fost ministru, Prefectului Gavril Luga, oficialități locale și județene și ofițeri de de la Garnizoana din Sighet. A fost oficiată și o slujbă religioasă pentru sfințirea liniei de cale ferată și a fabricii de cherestea din Vișeu de Sus (inaugurată tot atunci). Inaugurarea a fost consemnată pe larg de presa locală din acea vreme.

Linia pornește din Vișeu de Sus din gara CCF, merge pe lângă un drum neasfaltat presărat cu case, pe cca 8 km, până în halta Delta - Novăț, unde se formează un triunghi pentru bifurcație, loc unde cale ferată se ramifică la dreapta pe o distanță de aproape 7 km spre Valea Novăț, iar la stânga, de-a lungul râului Vaser, continuă traseul spre Comanu. Prin Cozia, Paltin, Botizu, Făina și până la Comanu, linia ferată trece printr-o regiune spectaculoasă din punct de vedere a peisajului: zone înguste ale defileului, poleite cu stânci, păduri, văi șerpuitoare, tunele, poduri și podețe peste pâraiele afluenți ai Vaserului. Peisaje de poveste.

Linia a fost construită cu șina de tip 21,1 și 23,6, pe traverse de lemn de cale ferată îngustă (1,20 - 1,40 m), cu declivități maxime de 15 - 18 %, curbe aspre cu raze mici (50 - 80 m) ... datele tehnice specifice fiind ale unui traseu de munte, traseu de cale ferată forestieră, care permitea o viteză de circulație de 15 km și o sarcină de 12 t/osie.

110 ani de la inaugurarea liniei de cale ferată îngustă Satu Mare - Ardușad

Dorința de a lega Transilvania de apusul Europei s-a manifestat încă din anul 1840 printr-un proiect elaborat de specialistul maghiar Szécsényi Istvan, supranumit și arhitectul căilor ferate moderne din Ungaria, dar care a rămas nematerializat la acea dată din cauza mișcărilor revoluționare din perioada 1848 - 1949 care au zguduit Ungaria.

Primul oraș din Transilvania care a fost legat prin cale ferată de capitalele vest europene, a fost Oradea, devenind punct de plecare spre centrul Ardealului, spre Carpați și Dunăre și spre drumurile comerciale ale Orientului. O altă prioritate în Transilvania a fost construcția liniei de cale ferată Cluj - Oradea. În Parlamentul de la Budapesta, încă din anii 1832 și 1836 a fost discutată "Legea Căilor Ferate", care la punctul 7 avea prevăzut construirea căii ferate Budapesta - Oradea - Cluj, inaugurată pe data de 7 septembrie 1870. Liniile secundare au fost construite ceva mai târziu. Așa s-a întâmplat și cu linia între Oradea - Valea lui Mihai, inaugurată la 2 iulie 1887 și linia Debrecen - Valea lui Mihai - Carei - Satu Mare, inaugurată la 25 septembrie 1871. În acea perioadă, linia fiind pe teritoriul statului maghiar, MÁV-ul (Căile Ferate Maghiare înființate în 1869) a propus printre primele proiecte construirea acestor căi ferate, care pentru guvernul de la Budapesta aveau în primul rând un pronunțat caracter strategic și economic, pentru că legau rețeaua căilor ferate maghiare de o serie de localități importante din Transilvania.

În jurul "Sătmărilor", străveche așeza-

re în nord-vestul Transilvaniei, s-a realizat un sistem de căi ferate înguste, în podișul Someșului, în diferite direcții: de la Satu Mare spre Bicsad, de la Satu Mare spre Arduș și de la Ghilvaci spre Șomcuta Mare.

Linia Satu Mare - Arduș în lungime de 28,9 km a fost construită de către Societatea Căilor Locale Satu Mare - Arduș, cu un capital social de 1.640.000 K conform foi de concesiune nr. 632/93. Pentru construirea liniei s-a primit aprobare încă din luna ianuarie 1899 pentru Herman Mihaly, primarul de atunci al Sătmărilor și inginerul Gerster Bella, antreprenor din Budapesta. Construcția acestei linii cu ecartament îngust (760 mm) a durat între anii 1899 - 1900. Linia a fost deschisă pentru circulație pe data de 14 iunie 1900.

Prin convențiile din 4 martie și 13 noiembrie 1926, statul român a cumpărat majoritatea acțiunilor. Societatea Locală Unită Sătmăreană devenind practic proprietarul acestei linii.

După Dictatul de la Viena, între 30 octombrie 1940 și până în toamna anului 1944, această linie a fost administrată din nou de M A V, iar după retragerea trupelor străine, linia a intrat în administrarea Căilor Ferate Române.

110 ani de la inaugurarea liniei de cale ferată îngustă Satu Mare - Bicsad

Liniile de cale ferată îngustă au fost construite din interese locale, din interese economice, care erau exploatarea și transportul resurselor din zonă. Căile ferate respective au însemnat și progres contribuind la dezvoltarea economică, socială și culturală a zonelor respective.

"Țara Oașului" - Depresiunea Oașului - este delimitată de munții care o inconjoară, M-ții Oaș și Gutâi și ramificațiile lor. Este o zonă etno-culturală românească cu port popular și obiceiuri specifice, cu istorie bogată și personalități pe măsură.

Fiind o zonă muntoasă, bogat împădurită, dispunea de aerul verde, o bogăție a cărei exploatare a impus legarea ținutului de orașul Satu Mare măcar cu o linie de cale ferată îngustă cu ecartament de 760 mm.

Linia a fost construită de către Societatea C.F.I. Satu Mare - Bicsad (antreprenor Pallos Armin) între anii 1904 - 1906 în lungime de 51,60 km, cu un capital 2.000.000 koroane, conform foi de concesiune nr. 13023 / 06, cu cheltuieli de 36,30 K/km.

Inițial linia a fost construită cu șină și ramificații tip 13,75 pe traverse de lemn, având curbe cu raze 80-100 m, și declivitatea maximă de 18 mm/m, pentru o sarcină de 2,5 t/osie și viteza de 30 km/h. Linia a fost refacționată în perioada 1937-1938 cu șină tip 23,6, și ulterior cu șină tip 40. Pornirea trenurilor se făcea din Piața Centrală a Gării Satu Mare denumită și Grădina Romei, ulterior s-a mutat în stația cfi Sângeni.

Linia pornea din Satu Mare (a = 120 m), trecea pe un pod metalic de 9 m deschidere și un rambleu numit Dâmbul Bicsadului, peste liniile normale Satu Mare - Halmeu și Satu Mare - Baia Mare. Mergând paralel cu șoseaua, linia ajungea în gara Botiz trecând încă o dată linia normală Satu Mare - Baia Mare, printr-o traversare la nivel în unghi drep - I/N. Apoi linia urmărea Valea Turului, mic afluent al Tisei, urcând până la stația Izvor (a = 219 m), apoi cobora spre Negrești - Oaș și apoi la Bicsad (a = 176 m). Pe traseu erau următoarele opriri în stații și halți: Sângeni, Botiz, Vânătoarești, Dumbrăvița, Livada Nouă, Livada, Tufoasa, Mujdeni, Orașu Nou, Vama Turului, Izvor, Negrești - Oaș și Bicsad.

EDUCAȚIE

Marfa adusă de la București, mai mult de o jumătate de vagon, aproximativ 1.300 de colete ce cuprindeau manualele pentru toate materiile și toate clasele, au putut fi obținute și salvate, pentru că oamenii erau atunci curați la suflet, de cuvânt, demni, cinștiți, încrezători unii în alții, cu simț de răspundere, corectitudine, de la intelectuali, până la ultimul muncitor ceferist. Niciunul nu s-a dus să „sufle”, la „organele de ordine”, despre adunarea secretă de la librăria Șuta, inițiată de protopopul Dragomir, despre colecta făcută și despre drumul atât de riscant și „eroic” al librarului D. Șuta (salvatorul) la București.

În 1945, Liceul Mihai Eminescu își deschidea porțile ca școală cu predare în limba română

Între 1940 și 1944, n-a existat în oraș nicio școală cu limbă de predare română

Scriitorul și profesorul dr. Ovidiu T. Pop pregătește pentru tipar lucrarea intitulată “O istorie a învățământului matematic sâtmărean”. Cu permisiunea autorului, de aici am extras un paragraf referitor la dificultățile reluării cursurilor în limba română după cel de al doilea Război Mondial, text pe care îl prezentăm cititorilor în cele ce urmează (adăugându-i doar intertitlurile).

În perioada de după război, învățământul în Satu Mare, a debutat în condiții grele: clădiri avariate, lipsa combustibilului, a curentului electric, lipsa cadrelor didactice și a elevilor. Cu timpul, baza materială a liceului a fost asigurată de Statul Român, condițiile fiind destul de bune pentru acea vreme. Trebuia să se rezolve însă, imediat după război, problemele cele mai importante ale școlilor românești: ale cadrelor didactice, populației școlare și rechizitelor pentru elevi.

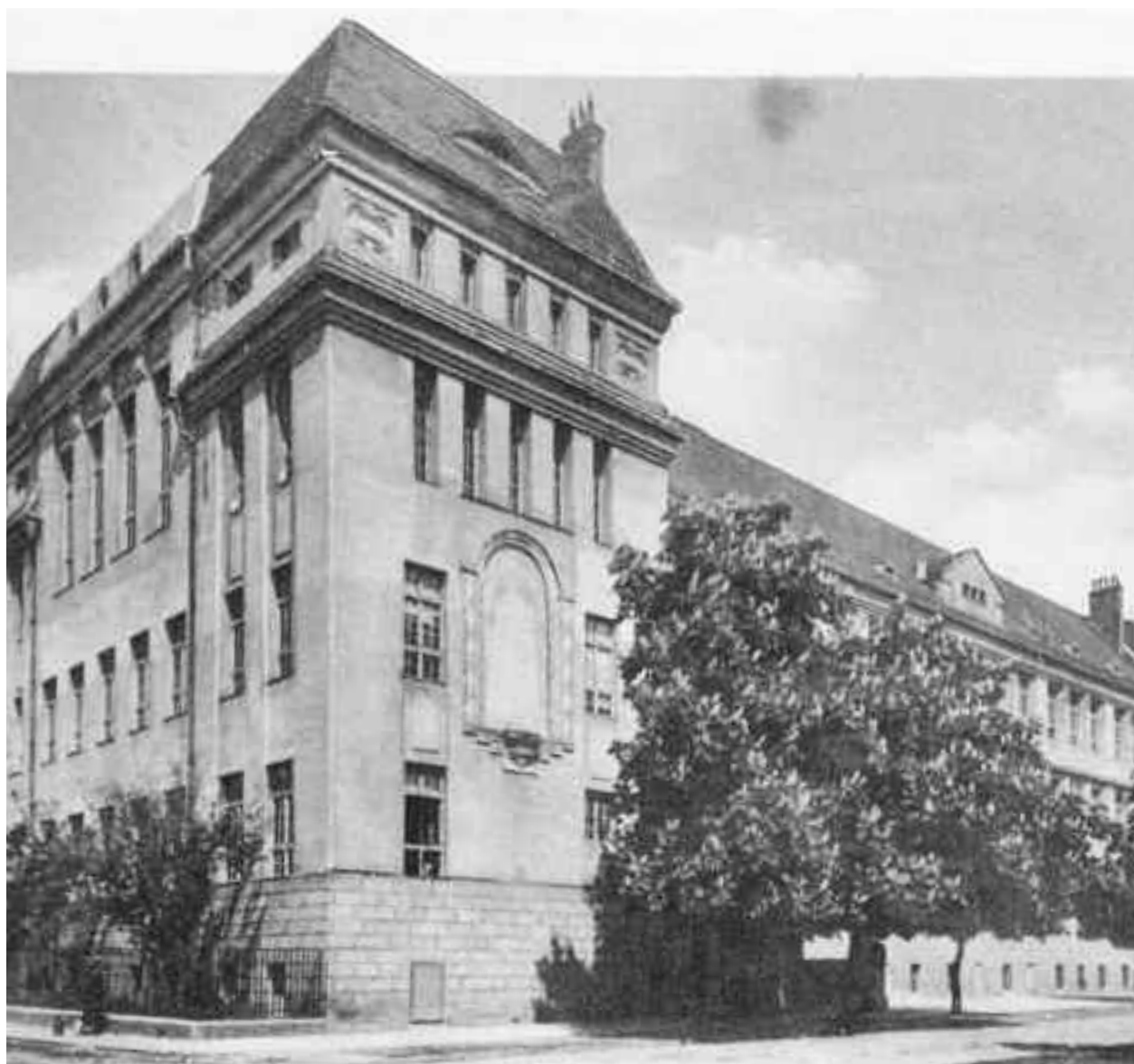
Școlile românești au fost suprimate între 1940 și 1944

Sătmarul a fost eliberat de sub ocupație maghiară la 25 octombrie 1944. Între 1940 și 1944, n-a existat în oraș nicio școală cu limbă de predare română. Viața civilă începea să intre în normal după eliberarea ultimelor brazde din glia strămoșească. Școlile începeau să-și reia activitatea, dar, spre surprinderea românilor, toate doar în limba maghiară. În Satu Mare, toată administrația funcționa după vechile structuri din timpul ocupației maghiare.

Autoritățile de administrație românească nu apăruseră, deoarece comandamentul sovietic nu avea niciun interes în acest sens, iar noul primar Matolcsy, vechi bolșevic și luptător în armata de criminali ai “revoluționarului”, de la 1919, din Ungaria și Transilvania, Bela Kun, a instalat poliția civilă, care a avut sarcina să împiedice revenirea lucrurilor la forma lor de dinainte de 1940, din timpul României Mari. Chiar și acolo unde încercau să se organizeze, sub protecția armatei române, care se reinstala, autoritățile române au fost supuse șicanelor, boicotului, izolării și chiar arestării. Singura instituție care funcționa sub îndrumare românească era C.F.R.-ul.

Pentru românii din Satu Mare, școlile în limba română reprezentau una din marile probleme. Treceuse un trimestru și încă în ianuarie nu funcționa aici nicio școală românească. Ministerul Învățământului îl împuternicise pe protopopul greco-catolic dr. Ioan Dragomir (viitor episcop în clandestinitate), cu redeschiderea școlilor românești, prin intermediul preoților greco-catolici, în toate satele județului. La sate, demararea activității era mai simplă, elevii, sub îndrumarea preoților din diverse localități, reluându-și activitatea.

Inițiativa intelectualilor români sâtmăreni

La oraș, lucrurile au mers mai greu. Sub îndrumarea protopopului unit, dr. Ioan Dragomir, toată suflarea românească din Satu Mare a hotărât să se facă tot ce e posibil spre a redeschide măcar Liceul Mihai Eminescu, cu predare în limba română

La oraș, lucrurile au mers mai greu, din motivele prezentate. Sub îndrumarea protopopului unit, dr. Ioan Dragomir, toată suflarea românească din Satu Mare a hotărât să se facă tot ce e posibil spre a redeschide măcar Liceul Mihai Eminescu. Un număr de vreo 40 de intelectuali s-au întâlnit, ca într-o conspirație, la o consfătuire, în Librăria Șuta, unde au stabilit, cu storurile trase și cu ușa încuiată, ce aveau de făcut.

Au fost prezenți membrii familiei Șuta: Baci Mitru Șuta, verișorii lui, dr. Ioan Șuta (avocat) cu fiul lui, dr. Mihai Șuta (avocat), dr. Vasile Șuta (fost prim-pretor, în plasa Ardud), profesorul de latină Francisc Groza, părintele dr. Gavril Bălan, teologul Ioniță Andron, prefectul Ștefan Andercău, frații Tănase și Vasile Demian (medici), domnișoara Zoe Molnar, româncă ce studiasse Filologia (limba franceză) la Budapesta, pictorul Aurel Popp, șeful de gară, un român basarabean, Ioan Șuta (nepotul lui Dumitru Șuta), care, din anii '50 până în '80, a servit cultura regiunii, apoi a județului Maramureș, prin difuzarea de carte românească și universală (de literatură, știință și artă).

Recrutarea cadrelor didactice

Acțiunea de organizare a liceelor de la Satu Mare a fost coordonată de profesorul Francisc Groza.

În privința cadrelor didactice, s-a hotărât la acea consfătuire, să se demareze anul școlar cu cadrele existente, făcându-se apel la intelectualii în măsură să preia, voluntar, munca la catedră.

Cadrele didactice au fost recrutate deci dintre avocați, medici, ingineri, preoți, dar și dintre studenții care nu se reîntorseseră încă la facultăți. Profesorul Iuliu Pop, căruia i-a fost încredințată conducerea liceului, s-a străduit să ia toate măsurile, ca, în termen cât mai scurt, totul să reîntre în normal. Treptat, școala a fost încadrată cu profesori titulari, cadre didactice de excepție, de diverse specialități: protopop Herman Vasile (religie), Mihai Basarabescu (lb. română), Iuliu Pop (istorie), Ioan Dumbravă (lb. latină), Petru Teleagă (lb. latină), Petru Gherman (biologie), Ioan Silași (matematică), Gheorghe Paziuc (matematică), Ioan Popa-Cicău (filozofie), dr. Ioan Sabău (istorie), Gabriel Georgescu (lb. română), Ana Popa (fizică, chimie), Alexandru Davidovici (lb. franceză), dr. Ernest Hauler (lb. germană), Aloisia Corodan (biologie), Angela Silaghi (geografie), Leontin Ghițescu (geografie), Florica Simu (geografie), Mihai Pe-

rianu (muzică), Victor Marian (ed. fizică), Radu Șoneriu (desen).

Prin activitatea școlară desfășurată cu asemenea profesori, s-a reluat și s-a continuat firul tradiției din perioada interbelică, liceul redobândindu-și prestigiul de dinainte.

Constituirea claselor de elevi

Era necesară apoi formarea unor efective de elevi, pentru câte o clasă, lucru destul de dificil, având în vedere că multe familii cu copii fuseseră refugiate sau că unii elevi români frecventaseră în anii ocupației maghiare (1940-1944) școli cu limba de predare maghiară, în lipsa celor românești. Elevii pentru licee trebuiau recrutați nu numai de la oraș, ci și din sate. La vremea respectivă, după terminarea a patru clase primare, se dădea admitere pentru a intra în clasa I de liceu. Cei ce terminau clasa a V-a, a VI-a și a VII-a puteau susține examene de diferență, pentru a intra în clasa a II-a, a III-a și a IV-a de liceu. Astfel, la sfârșitul anului 1944 și la începutul anului 1945, au fost pregătiți numeroși copii de la țară, printre care mă aflam și eu, pentru diferențele amintite mai sus. Cu aceștia și cu orășenii, unii reveniți din refugiu, s-a redeschis învățământul la Liceul “Mihai Eminescu”.

Rolul librarului Baci Mitru Șuta

În preocuparea achiziționării rechizitelor școlare, au fost implicați numeroși intelectuali români din Satu Mare, dar și o persoană neobișnuită prin virtuțile sale, Baci Mitru Șuta (librarul Dumitru Șuta, cu prăvălia pe strada Cuza-Vodă din Satu Mare). El ocupa un loc aparte printre cetățenii de frunte ai orașului, iar și în librăria sa se întâlnea nu numai elita naționalităților municipiului: români, maghiari, evrei și germani, ci și oameni din întreg ținutul. Era un comerciant priceput și un om de cultură, a cărui viață întreagă s-a consumat printre cărți și oameni. Se bucura de dragoste și cinste, dar și de o mare popularitate.

Apelativul de “baci” îi aducea o aură de demnitate străbună, provenind din rândul țărănimii care asigura pâinea națiunii. Intelectualii cu înalte studii din oraș, numindu-l „baci”, îi recunoșteau rolul de părinte și patriarh al culturii din orașul de pe Someș, încadrându-se în oastea lui protectori, consumatori și sponsori ai culturii. “Baci Mitru” făcea totul din suflet, din profundă omenie, cum a dovedit și în problema aprovizionării elevilor de la Liceul Mihai Eminescu din Satu Mare, cu rechizite și manuale școlare.

Pentru procurarea acestora era nevoie de capital, de bani, obținuți prin organizarea unei chete printre români. Librarul Dumitru Șuta urma să aducă manualele și rechizitele de la București, având bune relații cu editurile “Cartea Românească” și “Soccec”, parteneri comerciali ai acestuia și înainte de 1940. Bani trebuind să fie duși în numerar, librarul și-a pregătit securitatea și paza pe timpul călătoriei, prin personalul ceferist (șeful de tren și conductorii, instruiți de șeful de gară, basarabeanul sufletist).

Marfa adusă de la București, mai mult de o jumătate de vagon, aproximativ 1.300 de colete ce cuprindeau manualele pentru toate materiile și toate clasele, au putut fi obținute și salvate, pentru că oamenii erau atunci curați la suflet, de cuvânt, demni, cinștiți, încrezători unii în alții, cu simț de răspundere, corectitudine, de la intelectuali, până la ultimul muncitor ceferist. Niciunul nu s-a dus să “sufle”, la „organele de ordine”, despre adunarea secretă de la librăria Șuta, inițiată de protopopul Dragomir, despre colecta făcută și despre drumul atât de riscant și “eroic” al librarului D. Șuta (salvatorul) la București.

La începutul lui februarie 1945, Liceul Mihai Eminescu, școală cu limba de predare română, își deschidea porțile, numărul școlărilor ajungând la o cifră impresionantă în numai trei zile. În anul școlar următor, 1945-1946, s-a deschis și Liceul Doamna Stanca, din acest oraș. Toți patrioții orașului și-au trimis copiii la școală, ca dovadă că “avem copii români, că avem nevoie de școli pentru ei”.

A consemnat V. Nechita

Protonic acționează ca un detoxifiant, neurotonic, având și efecte geriatrice. Datorită acțiunii simbiotice a prebioticelelor (inulina) cu probioticele (culturile lactice) acesta are și proprietăți imunomodulatoare, iar stimularea sistemului endocrin și efectul vitaminizant și mineralizant asupra organismului se datorează conținutului în polen.

SĂNĂTATE

Mișcarea ține inima sănătoasă mai mult timp

În data de 29 septembrie se celebrează Ziua Mondială a Inimii. Scopul acestei zile după cum precizează specialiștii Direcției de Sănătate Publică Satu Mare este acela de a conștientiza pericolul reprezentat de bolile cardiovasculare, inclusiv bolile de inimă și accidentele vasculare cerebrale. Dorim să vă îndemnăm să faceți câte ceva în fiecare zi pentru inima dumneavoastră. Stilul de viață are o influență importantă asupra sănătății inimii: viciile, obiceiurile proaste sunt dăunătoare, în schimb, adoptarea unui stil de viață sănătos, echilibrat contribuie la protecția inimii și aparatului circulator, crește speranța de viață și îmbunătățește calitatea vieții.

Anul acesta, atenția se îndreaptă atât asupra inimii proprii, cât și a celor dragi, persoanelor de care suntem responsabili, rudelor, prietenilor și colegilor pe care vrem să-i ajutăm să aibă grijă de inimă și de sănătate. Prin urmare, sloganul pentru anul 2018 este: „Inima mea, inima ta”. Gândiți-vă bine: e vorba de inima propriu-zisă, un organ vital, nobil, motorul organismului, ceea ce înseamnă mult mai mult decât decorurile de pluș și inimioarele sclipitoare care simbolizează Ziua Îndrăgostiților. Dacă cineva vă este într-adevăr drag, și-i vreți binele, probabil cel mai prețios cadou care puteți să-i oferiți este protejarea sănătății.

Factorii de risc pentru bolile cardiovasculare sunt: nivelul ridicat de colesterol, trigliceride și glucoză în sânge; hipertensiunea arterială; obezitatea, mai ales tip abdominală; fumatul; lipsa de mișcare și viața sedentară. Bolile cardiovasculare sunt foarte frecvente, și ocupă primul loc pe lista cauzelor de deces. Știm însă că majoritatea lor se pot preveni sau ameliora cu ajutorul unui comportament sănătos!

Septembrie este luna în care Organizația Mondială a Sănătății atrage atenția asupra importanței mobilității, care contribuie la prevenirea bolilor cardiovasculare și ale articulațiilor, osteoporozei, obezității, diabetului zaharat, și ajută la modelarea corpului. Ideea de a face mișcare, măcar 30 de minute pe zi, ar trebui să fie comună tuturor oamenilor, indiferent de vârstă. A se ridica din fotoliu și a merge pe jos nu costă nimic și reprezintă un efort fizic acceptabil inclusiv pentru persoanele vârstnice.

Ziua Mondială a Inimii se află la mijloc între Săptămâna Mobilității și Ziua Vârșnicului (1 oct.), și toate aceste priorități se leagă între ele: prin mișcare putem să ne păstrăm inima sănătoasă, care va servi la atingerea scopului de a avea o viață lungă și de a fi sănătoși și mulțumiți chiar și la vârste înaintate.

Remedii blânde pentru anemia feriprivă

În ultima vreme vă simțiți oboșiți și dărâmați mai tot timpul? Poate ar trebui să luați în calcul și posibilitatea că suferiți de anemie feriprivă.

Aceasta afectează aproximativ unu din 20 de bărbați și de femei aflate la postmenopauză, dar este și mai comună la femeile care au ciclu. Femeile cu menstruații abundente sau cele care sunt însărcinate sunt adesea anemice. Anemia feriprivă poate fi cauzată și de un ulcer stomacal sau de excesul de medicamente ca aspirina sau ibuprofenul, care pot deteriora căptușeala stomacului și a intestinelor. Simptomele tipice sunt senzația de oboseală, letargie și lipsă de motivare, durerile musculare și istovirea cu ușurință după activități zilnice precum serviciul și treburile gospodărești. Dacă o analiză de sânge confirmă diagnosticul de anemie feriprivă, suplimentele cu fier pot ajuta la creșterea numărului de celule sangvine, alături de un regim alcătuit din alimente bogate în fier, cum ar fi legumele frunzoase de culoare verde închis, varza creată și spanacul, leguminoasele, fructele cu coaja lemnoasă, carnea de culoare închisă și fructele uscate. La unii oameni, suplimentele cu fier prescrise de doctori pot cauza constipație sau disconfort stomacal și aproape întotdeauna dau scaunelor o culoare foarte închisă sau neagră.

Dacă nu poți suporta asta, firma Hypericum vă oferă produse naturale mai blânde care cresc nivelul de fier într-un mod mai lent, dar cu mai puține efecte secundare. Ambele produse sunt foarte bine tolerate și foarte bine absorbite. Fără efecte adverse tip scaun negru și probleme digestive.

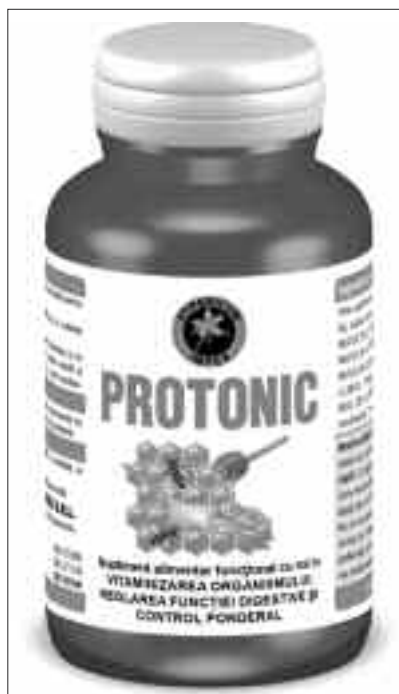

Protonic de la Hypericum, sursă de vitamine și minerale

Protonic este un supliment alimentar funcțional format dintr-o componentă polenică, una probiotică și una prebiotică (i.e. produs simbiotic) cu acțiune de reglare a funcției digestive și control ponderal.

Datorită bogăției în substanțe active, produsul este util pentru cei cu afecțiuni cardiovasculare și de prostată, cei cu boli metabolice (e.g. obezitate, diabet), cei cu afecțiuni autoimune (e.g. boli inflamatorii ale intestinelor, alergii și intoleranțe alimentare) și pentru cei cu boli degenerative. Astfel, produsul acționează ca un detoxifiant, neurotonic, având și efecte geriatrice. Datorită acțiunii simbiotice a prebioticelelor (inulina) cu probioticele (culturile lactice) acesta are și proprietăți imunomodulatoare, iar stimularea sistemului endocrin și efectul vitaminizant și mineralizant asupra organismului se datorează conținutului în polen.

O caracteristică esențială a produsului este aceea că polenul a fost susceptibilizat printr-un procedeu enzimatic crescând, astfel, biodisponibilitatea acestuia prin distrugerea exinei care împiedică asimilarea substanțelor valoroase din polenul nativ. Mai mult, polenul exi-

nizat a fost stabilizat și biodisponibilizat și mai mult datorită atomizării, proces ce îi crește rezistența în mediul acid al stomacului pentru ca substanțele active să

poată fi absorbite la nivelul intestinelor. Similar, și extractul de Topinambur a fost atomizat în vederea creșterii rezistenței fructooligozaharidelor și a celorlalți compuși în fața acțiunii sucurilor gastrice. Astfel, o porțiune mai mare din inulina conținută ajunge la nivelul colonului unde sunt hrănite microorganismele benefice.

Produsele se găsesc la cele două magazine Hypericum din municipiul Satu Mare:

Drumul Careiului, nr. 4-5
Tel: 0261.740.121
Str. Ștefan cel Mare, nr. 5
Tel: 0261.716.450

Producător:
HYPERICUM IMPEX S.R.L.
Sediul: Baia Sprie, str. Gutinului, nr. 3A, Maramureș, România
Tel/fax: 0262.271.338 ; 0262.372.695
Tel comenzi: 0262.263.048
E-mail: office@hypericum-plant.ro sau hypericumimpex@yahoo.com
Pentru mai multe informații cu privire la produsele noastre și pentru oferte, vă rugăm să accesați site-ul: www.hypericum-plant.ro

Aproape 70% dintre oameni respiră defectuos

Sănătatea noastră nu depinde numai de felul cum ne hrănim, dar și de modul cum respirăm, spun specialiștii. După Heybrock-Seiff, aproape 70% dintre oameni respiră defectuos datorită deformațiilor toracelui și ale coloanei vertebrale, unor boli pulmonare cronice, suferințelor mușchilor care participă la respirație etc. Pentru remedierea consecințelor, specialiștii recomandă gimnastică respiratorie.

Pe de altă parte și oamenii sănătoși prezintă o respirație defectuoasă. Pentru îmbunătățirea stării de sănătate și evitarea unor suferințe, toți oamenii trebuie să învețe să respire corect. Acest lucru reprezintă următoarele avantaje: în plămâni va fi introdusă o cantitate mai mare de aer, ceea ce înseamnă un plus de oxigen, atât de necesar arderilor celulare; în timpul expirației vor fi eliminate mai multe reziduuri rezultate în urma arderilor celulare; se vor îmbunătăți ventilația pulmonară, funcțiile inimii, ficatului, intestinelor, rinichilor, vaselor de sânge etc. Respirația corectă este deosebit de folositoare, artiștilor, cântăreților, gravidelor, precum și persoanelor obeze sau cu tulburări de vorbire.

Condiții pentru o respirație corectă

Iată condițiile pe care trebuie să le îndeplinească o respirație corectă:

- realizarea inspirației numai pe nas, aerul fiind astfel filtrat de impurități;
- efectuarea inspirației cât mai lejer, fără efort, chiar atunci când este profundă;
- efectuarea expirației pe nas în timpul eforturilor mari, pe nas și pe gură;
- efectuarea unei respirații prelungite, niciodată forțată.

Cu alte cuvinte, o respirație corectă înseamnă o respirație cât mai profundă, cu mișcări ample ale mușchilor diafragm. Ca urmare, toate organele abdominale vor fi deplasate, desigur, foarte puțin, ceea ce echivalează cu un masaj extrem de blând. Și aceasta presupune îmbunătățirea funcțiilor lor. La "masarea" organelor mai contribuie și mușchii abdominali, de asemenea foarte activi în timpul respirației.

Cei mai mulți oameni respiră defectuos, ceea ce înseamnă introducerea în plămâni a unei cantități reduse de aer. O respirație defectuoasă mai înseamnă oboseala inimii, solicitarea redusă a mușchilor abdominali și favorizarea deformațiilor coloanei vertebrale.

Exerciții de respirație fără mișcarea corpului

1. Respirație normală, timp de câteva secunde.

2. Inspirație pe nas (numărând foarte rar până la patru) urmată de reținerea respirației (numărând rar până la trei) și expirație lentă numărând rar până la patru); exercițiul se repetă de câteva ori.

3. Se reia exercițiul de mai sus, cu deosebirea că după expirație se face o pauză cu reținerea respirației (numărând rar până la doi). Exercițiul se repetă de mai multe ori.

4. Inspirație pe nas (numărând rar până la trei) cu reținerea respirației (numărând rar până la trei), apoi expirație prelungită (numărând rar până la trei). Ulterior, fiecare moment se mărește progresiv, în funcție de starea de antrenament a executaților.

Aceste exerciții se execută de mai multe ori pe zi, astupând din când în când, una din nări cu degetul (astuparea durează un ciclu respirator: inspirație, pauză, expirație).

A consemnat Ștefania Crișan

REȚETE

Preparatele din scai vânăt, bine de ținut aproape în sezonul rece

Nu de puține ori, mai ales în perioada de toamnă - iarnă, ne confruntăm cu o serie de afecțiuni respiratorii, tuse, mai mult sau mai puțin rebele, situație încare ne vedem siliți a apela la diverse tablete, iar cei care preferă tratamente naturiste, iată că au la îndemână o serie de plante cu efecte terapeutice. De această dată vă prezentăm câteva remedii folosind scaiul vânăt.

Scaiul vânăt este o plantă erbacee din familia Apiaceae, cunoscută sub mai multe denumiri: buruiiană de cârțițe, mărăcine, scai albastru, spin vânăt, buruiiana zmeului, spin de mucedă, spinul vântului. Scaiul vânăt este o plantă erbacee, perenă, înaltă de 50-60 cm, cu flori violacee dispuse în capitule ovale; răspândită în flora spontană din întreaga țară (în fânețe, pășuni, locuri nisipoase, în locuri necultivate, la marginea, drumurilor și a căilor ferate). Înflorște în lunile iulie și august, dar și în perioada de toamnă veți găsi scai vânăt înflorit. În scopuri medicinale se recoltează părțile aeriene ale plantei, în perioada înfloririi, prin tăierea de la bază în vederea obținerii unui produs cu frunze bazale.

Saponozide, printre care sanicula-saponozida B, care prin hidroliză pune în libertate glucoză și saniculagenol A, eringiumgenol A, B, C, D, barringtonol C și ringinol A. Proprietățile acestei plante sunt: fluidifiant al secrețiilor bronșice; expectorant și antiseptic bronșic; diuretic. Indicațiile terapeutice se referă la: Intern în bronșite și tuse convulsivă, iar extern, în combaterea artritei și a dermatofitozei (infecții ale pielii capului, la copii).

Specialității în terapii alternative recomandă utilizarea cu succes a decoctului de scai vânăt.

Decoct de scai vânăt - 10 g de plantă la 200 ml de apă rece: se iau 3-4 linguri pe zi, asociat cu frunze de pătlagină și cimbrisor. Este calmant în tusea convulsivă. Decoctul părților aeriene se folosea contra nădușelii astmatice, iar extern, la băi în combaterea artritei și a infecțiilor (dermatofitoze) de pe capul copiilor. Ceaiul se mai folosea în retenție de urină.

Ceai de scai vânăt

2 lingurițe de scai vânăt mărunțit se vor pune la 250 ml apă rece. Se va pune pe foc apoi se fierbe timp de 5 minute după care se strecoară. Se poate folosi câte 2-3 ceaiuri pe zi. Este foarte bine dacă se folosește în combinație cu alte plante medicinale, acțiunea fiind mai puternică așa. În cazul paradontozei, se va ține local mai mult timp făcând gargară cu acest decoct. Extern se poate folosi o cantitate mai mare de scai vanat sau se pot face asocieri cu alte plante.

Scaiul vânăt în tradiția populară

Ceaiul sau decoctul tulpinilor florifere a fost un leac obișnuit, în multe zone contra tusei convulsive. Cu fiertura de scai albastru se spălau bubele dulci și alte bube. Se mai puneau la băile contra reumatismului și în cele făcute copiilor debili.

Dacă cineva dorește să cultive această plantă în scopuri medicinale, lucrurile sunt deosebit de simple. Înmulțirea se face prin semințe, în perioada martie și iunie, în vase de flori sau direct în grădină. Germinează după două săptămâni. În grădină se plantează într-un loc definitiv, schimbarea locului poate dăuna sănătății plantei.

Text selectat și adaptat de Ioan A.

Supă cremă de cartofi cu praz

Ingrediente:

3 linguri de ulei de măsline, 50 g de unt, 2 fire de praz, un cățel de usturoi, 2 cartofi albi, curățați și tăiați cubulețe, 500-700 ml supă de legume sau de pui, 200 ml de smântână dulce, sare și piper după gust, câteva crenguțe cimbru uscat, 2-3 foi de dafin

Mod de preparare:

Partea albă a prazului se taie rondoale. Într-o cratiță încăpătoare, topim untul, adăugăm uleiul de măsline și călim prazul și usturoiul răzuit sau pisat, cu puțină sare, până când se înmoaie. Adăugăm și cartofii și îi călim împreună cu prazul 2-3 minute, la foc mare, amestecând în continuu. Turnăm apoi supă de pui, jumătate din cantitate la început (vom mai adăuga pe parcurs

dacă e nevoie), adăugăm cimbru și foile de dafin și lăsăm să fiarbă la foc mediu, până cartofii sunt fierți. Dacă încă nu au fiert cartofii, dar lichidul a scăzut aproape de tot, mai adăugăm supă. La final, adică după 20-25 minute, cartofii trebuie să fie fierți și lichidul trebuie să acopere totul cam de 1 deget. Îndepărtăm cimbrul și foile de dafin și dăm totul prin blender până obținem o cremă. Punem smântână dulce, amestecăm din nou, potrivim la gust de sare și piper și lăsăm să mai dea un clocot, la foc mic. Se poate servi cu bacon sau cârnați prăjiți, cu crutoane, ori presărată cu cașcaval ras sau frunzele de praz mărunțite.

Salată cu șuncă

Ingrediente:

Un borcan de ghebe murate, o legătură de ceapă verde, 300g de șuncă sau bacon, 3 cartofi fierți în coajă, 3 ouă fierte tari, un burcan de maioneză, sau maioneză preparată acasă dintr-un gălbenuș de ou.

Mod de preparare:

Ingredientele se vor așeza într-un recipient mai adânc de formă pătrată, dreptunghiulară sau rotundă, unde va rămâne până în momentul servirii, când salata va fi răsturnată pe un platou. Primul strat e format din ghebele scurse de apă și mărunțite (dacă nu sunt destul de mărunte). Urmează stratul de ceapă verde și un strat subțire de

maioneză. Al treilea strat este compus din șuncă sau baconul tăiate cubulețe, urmat, desigur de un nou strat de maioneză. Următorul strat este format din cartofii fierți în coajă, curățați și tăiați cubulețe acoperiți din nou cu puțină maioneză. Ultimul strat va fi format din cubulețe de ouă fierte tari și o peliculă subțire de maioneză. Dăm salata la frigider pentru cel puțin 8 ore, iar înainte de a o așeza pe masă o răsturnăm pe un platou, ungem cu un strat de maioneză și o ornăm cu zarzavaturi, ciuperci, cașcaval răzuit, sau orice altceva ce se potrivește la gust (bobițe de crutoane, bucăți de alune, miez de nucă, ouă fierte, murături, etc).

Pui la cuptor cu lămâie și usturoi

Ingrediente:

50 g de unt (pentru uns), un pui întreg de circa 1,5 kg, 1 kg de cartofi, 2 căței de usturoi, tăiați în jumătăți pe orizontală 100 ml de vin alb, demisec, 100 ml supă de pui sau de legume, 2 fire de rozmarin, 6 frunze de dafin, o lămâie, feliată.

Mod de preparare:

Încingeți cuptorul la 160°C. Ungeți cu unt o tavă mare, apoi ungeți puțin și puiul pe toată suprafața sa. Așezați puiul în tavă și puneți cartofii (curățați, spălați și tăiați în prelabil) împrejurul lui. Puneți bucățile usturoi în tavă, turnați peste ele supă și vinul, apoi aco-

periți totul cu folie de aluminiu și dați tava la cuptor. Lăsați-le timp de o oră, apoi îndepărtați folia și întoarceți cartofii. Presărați ierburile aromate și felile de lămâie și dați tava la cuptor încă 50 de minute. Măriți temperatura cuptorului la 220°C și lăsați puiul să se rumenească încă 10-15 minute, apoi scoateți totul din tavă și așezați-le pe un platou. Acoperiți puiul cu o folie de aluminiu și lăsați să se odihnească cel puțin 10 minute, înainte să-l porționați. Farfuria se poate orna cu roșii chery sau verdețuri. Se servește cu salată de crudități sau cu sos de usturoi.

Chec cu piersici

Ingrediente:

Un pachet de unt, puțină sare, un plic de praf de copt, 200 g de zahăr, 300 g de făină, un ou. Pentru umplutura: 7-8 piersici mari curățate de coajă și tăiate în cubulețe, 2 linguri de suc de lămâie, 50 g de făină, 200 g de zahăr, puțină sare, scorțișoară pudră și un vârf de cuțit de nucșoară

Mod de preparare:

Pentru aluat: Amestecați făină, zahărul, praful de copt și sarea. Tăiați untul cubulețe mici și adăugați în amestecul de ingrediente uscate. Frământați cu degetele până când obțineți un aluat cu textura grunjoasă. Adăugați oul bătut ușor și continuați să amestecați până când se va încorpora bine în aluat. Așezați cu mâna jumătate din aluat la

baza unei tăvi rotunde sau pentru chec și presați puțin. Puneți restul de aluat în frigider cât pregătiți umplutura. Stropiți piersicile tăiate cubulețe cu suc de lămâie și adăugați peste ele făină, zahărul, sarea și mirodeniile amestecate în prealabil. Amestecați bine și întindeți toată umplutura peste aluatul din tavă. Fărămițați restul de aluat peste stratul de piersici. Dați tava la cuptorul preîncălzit la 220 grade C. Coaceți prăjitura 45 de minute și lăsați-o să se răcească bine înainte să o tăiați.

Rubrică realizată de Eva Laczko

Croirile clasice, care pun în valoare silueta, sunt personalizate și proiectate în sfera modei actuale prin intermediul detaliilor – deconstructurări, cataramă, inserții de blană sau de inspirație etno. Costumul feminin este mai complex decât tradiționalul deux pieces. Sacourile tip vestă cambrată pot fi asortate atât cu pantaloni, cât și cu rochia office sau cu fusta tip creion, extinzând posibilitatea combinațiilor în funcție de ocazie și dispoziție.

MODĂ

Noua colecție Inedit combină elemente de eleganță clasică și modernism

Colecția propusă de Inedit pentru sezonul toamnă-iarnă 2018/2019 emană o eleganță clasică, împropătată cu elemente specifice ultimelor tendințe ale momentului.

Materialele predominante sunt stofa și țesăturile de lână sau de tip tweed. Confortabile și adecvate temperaturilor în scădere aceste ținute vă vor propulsa în centrul atenției conferindu-vă un aspect rafinat și impecabil.

Piese principale sunt paltonul, costumul office cu pantalon sau fustă, rochiile.

Croirile clasice, care pun în valoare silueta, sunt personalizate și proiectate în sfera modei actuale prin intermediul detaliilor – deconstructurări, cataramă, inserții de blană sau de inspirație etno. Costumul feminin este mai complex decât tradiționalul deux pieces.

Astfel, sacourile tip vestă cambrată pot fi asortate atât cu pantaloni, cât și cu rochia office sau cu fusta tip creion, extinzând posibilitatea combinațiilor în

funcție de ocazie și dispoziție. Paltoanele sunt prezente în variantele scurtă și midi și se disting prin bogăția cromatică și elementele ce le personalizează – gulere și buzunare cu inserții de blană, cordoane de piele sau cu cataramă decorative, broderii și materiale texturate tip bucle. În ceea ce privește cromatică, piesele vestimentare sunt definite de nuanțe neutre de gri, bleumarin și culori specifice sezonului cum ar fi brunul, marsala sau violetul aubergine. Accentele de somnui pastelat rup monotonia tonurilor invernale și conferă un aspect vioi ținutelor

sobre. Sunt prezente degradeurile, grafismele, caroiagele și imprimeurile geometrice de inspirație etno.

În ton cu ținutele dedicate sexului frumos, sacourile, costumele și paltoanele bărbătești se înscriu în sfera cromatică neutră cu accente pastelate ce definește colecția. Costumele sunt prezente în varianta clasică, dar și cu sacoul din tweed sau în nuanțe pastel și cu caroiage, potrivit pentru o ținută casual.

Linia de croi evidențiază umerii și are o ușoară cambrare pentru a accentua atributele fizice specific masculine.

Piese dedicate reprezentantelor sexului frumos, cât și cele pentru bărbați, se evidențiază printr-un stil inconfundabil, discret și rafinat, completat prin desăvârșirea aspectelor funcționale și preocuparea constantă pentru confort și calitate.

Vă așteptăm în magazinul Inedit de pe str. Vânătorilor nr. 11, dar și online la www.ineditfashion.com pentru a vă convinge că temperaturile scăzute nu constituie un impediment atunci când optăm pentru o apariție plină de eleganță și stil.

DIETĂ

Instructorul trebuie să stea aproape tot timpul lângă tine atunci când lucrezi, pentru a se asigura că execuți corect exercițiile și că nu te accidentezi. Dacă în timpul unui exercițiu simți dureri, e bine să te oprești, indiferent de ce va spune instructorul. Dacă e profesionist, te va sfătui și el același lucru.

Carmen Brumă ne sfătuiește cum să ne alegem corect instructorul personal

Dacă nu ai disponibilitatea și timpul necesar pentru a învăța singură să faci sport sau pentru a învăța cum se realizează corect exercițiile, atunci instructorul devine o persoană foarte importantă pentru tine, iar alegerea lui una dificilă. De ce?

Pentru că, teoretic, un instructor profesionist, pe lângă pregătirea de specialitate, ar trebui să aibă cunoștințe de kinetoterapie, nutriție și psihologie.

În cartea sa, Carmen Brumă susține că nu este suficient ca antrenorul personal pe care îl alegi să fi făcut sport de performanță, să fi absolvit ANEFS (Academia Națională de Educație Fizică și Sport) sau un curs de instructori. Trebuie să fie la curent în permanență cu ultimele tendințe, să meargă la conferințele organizate pe această temă, să fie capabil să le facă programe personalizate clienților săi, să fie creativ și să-i placă ce face.

Atunci când începi colaborarea cu un instructor, acesta trebuie să îți facă o evaluare corectă și realistă. Dacă îți promite rezultate spectaculoase în 2-3 luni... te păcălește. Programul de sport întocmit este obligatoriu să țină cont de capacitățile tale fizice, orarul zilnic, situația medicală, obiectivele propuse și regimul alimentar.

Atenție la greutatea foarte mari

Instructorul trebuie să stea aproape tot timpul lângă tine atunci când lucrezi, pentru a se asigura că execuți corect exercițiile și că nu te accidentezi. Dacă în timpul unui exercițiu simți dureri, e bine să te oprești, indiferent de ce va spune instructorul. Dacă e profesionist, te va sfătui și el același lucru.

Renunță la instructorii care te forțază să lucrezi cu greutatea foarte mari, pe care de abia le poți ridica. Dacă suferi de afecțiuni ale coloanei vertebrale, nu trebuie să folosești greutăți foarte mari, iar pozițiile în care lucrezi trebuie să îți izoleze spatelul.

Un instructor care e nemulțumit mereu de performanțele tale, care nu te remarcă niciodată progresele făcute, te poate demoraliza și forța să renunți. Mai bine schimbă instructorul!

Pe de altă parte, dacă îți spune în-

continuu cât de minunată ești atunci când te îngrași în loc să slăbești și vii rar la sală, iar nu e bine. Un instructor bun și cu experiență va ști întotdeauna să găsească echilibrul între aceste două atitudini.

Sunt cazuri în care instructorul recomandă să nu se bea apă sau alte lichide în timpul antrenamentului și încă trei ore după. Nu renunța la apă în acest caz, ci la instructor!

Există, de asemenea, antrenori personali care te sfătuiesc să iei diverse suplimente nutritive dubioase, pe bază de efedrină, care blochează absorbția grăsimilor, taie pofta de mâncare și te ajută să slăbești. Efedrina este periculoasă, indiferent de ce îți spune instructorul, pentru că mărește pulsul, tensiunea arterială, provoacă palpitații, deshidratare și accidente vasculare. În America au fost persoane care au murit din această cauză! Nu lua de bune sfaturile unui instructor numai pentru că acesta este angajatul unei săli de sport și presupui că este un profesionist și „știe despre ce vorbește”.

Verifică mai multe surse!

Imaginea unui instructor este o carte de vizită

De asemenea, dacă antrenamentele tale sunt aceleași de peste 6 luni, fără să se schimbe ceva în structura sau ordinea exercițiilor, nu e semn bun. Organismul se obișnuiește și nu mai reacționează dacă antrenamentele sunt trase la indigo.

Un instructor care îți promite că nu vei mai avea burtă dacă faci mii de abdomene, fără să îți amintească despre importanța exercițiilor cardio și a alimentației în acest caz, este un amator.

Chiar dacă pare o abordare superficială, imaginea unui instructor este o carte de vizită pe care n-ar trebui să o treci cu vederea. Colăceii și musculatura netoniată nu-l recomandă pe posesor pentru poziția de antrenor personal.

De ce n-a aplicat în cazul lui ceea ce are pretenția că te va învăța pe tine? Oare nu cumva metodele lui n-au funcționat?

primAGYM
AEROBIC CYCLING FITNESS

Piața Eroii Revoluției,
nr. 5 - Satu Mare
Telefon: 0361 884947

Gama de produse Psorioderm Psorioderm Sensitive

Pielea uscată, iritată, dar și cea eczematosă și atopică, necesită îngrijire specială. Produsele **Psorioderm SENSITIVE** au fost concepute astfel încât să asigure îngrijire adecvată bebelușului, copiilor și adulților, a pielii uscate, iritate, eczematosă sau atopică, dar și a pielii psoriatică și seboreice în cazul persoanelor care nu tolerează acidul salicilic. Produsele liniștesc pielea, calmează placa psoriatică și seboreică.

Gama de produse **Psorioderm SENSITIVE** hrănește, hidratează, revitalizează, calmează și îngrijește pielea deshidratată. Fiecare produs al acestei game a fost îmbogățit cu unt de cocos, ulei de măsline, nucă de cocos, germen de grâu, avocado, levănțică, borago, black currant, calendula, aloe vera, vitamina A cu supliment de miere, extract de ulei de jojoba, vitamina E și unt de shea pentru o îngrijire mai blândă. Produsele au fost testate dermatologic. Produsele nu conțin acid salicilic, parabenii, steroizi, sulfuri și coloranți artificiali, iar parfumul nu conține alergeni. Gama de produse **Psorioderm SENSITIVE** a obținut Premiul de Calitate în Ungaria 2013!

Aceste produse le găsiți la **ATOMEDICAL VEST**, în Satu Mare, pe str. Gheorghe Lazăr, nr. 1, ap. 28, lângă Poliție, între farmacie și Policlinica Veche.
Program de lucru: de Luni până Vineri între orele 8:00 - 16:00
Informații la 0261.726101

Sucul de roșii este plin de antioxidanți

Nu lăsați să treacă vara fără să preparați suc de roșii și roșii în bulion. În felul acesta, veți consuma toată iarna o variantă a salatei proaspete.

Roșiile prelucrate termic conțin o cantitate mare de licopen, un antioxidant cu efect dovedit împotriva cancerului.

Consumați roșii din belșug în plin sezon! 100 de grame au doar 18 kilocalorii și reprezintă un remineralizant ideal. Alegeți roșiile de grădină, crescute fără îngrășaminte de sinteză. Acestea merită să fie conservate și pentru iarnă. Roșiile cherry spre exemplu pot fi perfect congelate. Pot fi de asemenea uscate și devin astfel delicatose.

Ele se trec printr-o baie de aburi care accelerează într-un fel pătrunderea un cantități mai mari de apă, după care se așază într-un loc umbros, cu o temperatură relativ constantă spun nutriționiștii.

Cum le puteți consuma

Roșiile uscate pot fi conservate și în ulei de măsline. Masa grasă stimulează absorbția licopenului, sub-

stanța activă din roșii. Și potențează capacitatea acestuia de prevenire a cancerelor. Studiile au dovedit că persoanele care consumă cantități constante de licopen își reduc riscul cancerului de prostată și de sân.

Sucul de roșii are avantajul că el concentrează o cantitate mai mare de antioxidanți chiar decât roșia în sine, s-a constatat acest lucru, spun specialiștii.

Așadar, faceți suc de roșii și consumați-l din abundență iarna. Se fierbe cu 0,5 % sare. Dar în coajă se găsește cea mai mare cantitate de licopen. De obicei, aceasta se înlătură în timpul preparării sucului de roșii. De aceea, conservați și roșiile întregi în bulion. Sau tăiați-le în cuburi mici și conservați-le

în suc de roșii. Folosiți-le în orice mâncare gătită!

Spre deosebire de un preparat care are la bază ulei și alte răntășuri, diferența este foarte mare în ceea ce privește valoarea calorică finală. Sucul de roșii are o valoare calorică extrem de redusă în timp ce uleiul aduce sute de kilocalorii.

Roșiile proaspete de seră

Chiar dacă am putea să cumpărăm din supermarket din export nu se compară cu o roșie crescută natural, stată sub soare ceea ce înseamnă că acumulează o cantitate mult mai mare de nutrienți. Un pahar pe zi este suficient pentru un adult.

Există și profesori care își depășesc condiția meseriei lor de buni pedagogi, devenind autori de lucrări științifice sau de altă natură, autori de cărți și articole în diverse publicații în țară și chiar în străinătate. Sunt acei oameni care își dedică timpul și energia pentru a adăuga valoare domeniului în care activează contribuind astfel la progresul societății. Ei sunt nu doar profesori de matematică sau de istorie, ci matematicieni sau istorici.

PERSONALITĂȚI

Profesorul dr. Kiss Sándor - bilanț bogat la final de carieră

Cu toții cunoaștem profesori de vocație, care ne-au făcut să îndrăgim materia predată de ei și totodată au reușit, cu minimum de măsuri coercitive, să se facă ei înșiși îndrăgiți și respectați de elevi. (Lucru deloc ușor, întrucât în matematică trebuie să pui osul la muncă, așa cum spune ardeleanul. Sau, ca să-l parafrazăm pe Euclid, „În geometrie nu există drumuri speciale pentru regi”, adică drumuri ușoare, fără eforturi).

Cu toate acestea, singura sursă a respectului tinerilor față de unii profesori sunt calitățile lor umane și intelectuale. Ei îi orientează pe elevi în itinerarul școlar și în profesie și tot lor cei maturi le datorează, cel puțin în parte, reușita în viață.

Un profesor - cercetător științific

Există însă și profesori care își depășesc condiția meseriei lor de buni pedagogi, devenind autori de lucrări științifice sau de altă natură, autori de cărți și articole în diverse publicații în țară și chiar în străinătate. Sunt acei oameni care își dedică timpul și energia pentru a adăuga valoare domeniului în care activează contribuind astfel la progresul societății. Ei sunt nu doar profesori de matematică sau de istorie, ci matematicieni sau istorici.

Un astfel de profesor, care aduce plusvaloare științei matematicii, este și Kiss Sándor, sau Nagydobai Kiss Sándor, cum se semnează el în lucrările sale științifice.

Prin natura preocupărilor, am ajuns să-i cunosc pe cei mai performanți profesori sătmăreni, mai cu seamă pe cei care au publicat diferite articole sau cărți. Tot cu prilejul unei lansări de carte (...) aveam să fac cunoștință și cu Kiss Sándor. Dar a fost nevoie să vină vârsta pensionării sale pentru a afla mai multe despre impresionantul său palmares științific și profesional, pe care o să-l prezentăm în cele ce urmează. Așa ne-am dat seama că el este omul care tace și face, cum spune o zicală din popor. Adică nu este lădăros.

Curriculum vitae

S-a născut la 10 iunie 1953, în localitatea Doba Mare, județul Sălaj. A absolvit Facultatea de Matematică-Mecanică la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca (1976). Profesor de matematică la Satu Mare: Liceul nr. 3 (1976-1981), Liceul nr. 4 (1981-1998), Liceul Tehnologic Constantin Brâncuși (1998-2018). Este recenzor (reviewer) la revista internațională Zentralblatt MATH.S

Activitatea științifică

În anul 2010 a obținut doctoratul în matematică la Universitatea din Debrecen (Ungaria), titlul tezei de doctorat fiind Koordinátageometriai módszerek összehasonlító elemzése és különböző szintű alkalmazásai (Analiza comparativă a metodelor de geometrie analitică și modurile lor de aplicare).

A participat la seminarii, simpozioane, conferințe științifice, academii de vară, congrese și conferințe internaționale de matematică și didactică, desfășurate la: Budapesta, Komarno, Salzburg, Debrecen, Szeged, Târgu Mureș, Miskolc, Cluj-Napoca, Sfântu Gheorghe. Premii: Apáczai-díj (2008), Diplomă de merit din par-

A participat la seminarii, simpozioane, conferințe științifice, academii de vară, congrese și conferințe internaționale de matematică și didactică, desfășurate la: Budapesta, Komarno, Salzburg, Debrecen, Szeged, Târgu Mureș, Miskolc, Cluj-Napoca, Sfântu Gheorghe

tea Consiliului Județean Satu Mare (2008). Membru al Asociației de Cultivare a Matematicii Radó Ferenc, al Societății Muzeului Ardelean, al Uniunii Cadrelor Didactice Maghiare din România. A publicat aproximativ 40 de articole de specialitate și mai mult de 120 de probleme de matematică.

Colaborări

A colaborat la ziare și reviste de specialitate: Szamos, Erdélyi Napló, Matematikai Lapok, A Matematika Tanítása, KöMal, Matlap, Octogon. Mathematical Magazine, Teaching Mathematics and Computer Science, Forum Geometricorum, International Journal of Geometry, Global Journal of Advanced Research on Classical and Modern Geometries, etc. Cele mai importante articole de specialitate: Grupuri cu clase de elemente conjugate finite; Didactica matematicii, vol. 3, 1986-1987, Cluj-Napoca, p. 132-140; About Morgan's theorem, Octogon, Vol. 8, Nr.1., April 2000, pp. 60-69; Metric characterization of Torricelli-shapes, Octogon, Vol. 8, Nr. 2., October 2000, pp. 415-423; Collinear points and concurrent lines in the convex pentagon, Octogon, Vol. 9, No.1A, April 2001, pp. 324-327; Concurrent lines in connection with Morley's triangle, Octogon, Vol. 9., No.2., October 2001, pp. 846-851; A new proof and generalizations of Malfatti's problem, Octogon, Vol. 10. Nr. 1. April 2002. pp. 117-125; The Orthic-of-Intouch and Intouch-of-Orthic Triangles, Forum Geometricorum 6 (2006) pp. 171-177; The sum and difference of the areas of Napoleon triangles, Teaching Mathematics and Computer Science, 1 (2007), p. 99-108; The metric characterization of the generalized Fermat points, Global Journal of Science Frontier Research, Mathematics and Decision Sciences, Volume 13 Issue 10 Version 1.0 Year 2013; The touchpoints triangles and the Feuerbach hyperbolas, Forum Geometricorum, Vol. 14 (2014), 63 - 86. <http://forumgeom.fau.edu/FG2014volume14/FG2014index.html>; The equations of the conics in oblique coordinates systems, International Journal of Geometry, Vol. 3 (2014), No. 1, 29 - 36. [metry.com/wp-content/uploads/2014/03/3.pdf; \(Coautor Ovidiu T. Pop\) About a construction problems, International Journal of Geometry, Vol. 3 \(2014\), No. 2, 14-19. <http://ijgeometry.com/wp-content/uploads/2014/10/2.pdf>; \(Coautor Ovidiu T. Pop\) On the four concurrent circles, Global Journal of Advanced Research on Classical and Modern Geometries, Vol.3, \(2014\), Nr. 2, 91-101. <http://giarcmg.geometry-math-journal.ro/>; Properties involving pedal triangles, Global Journal of Advanced Research on Classical and Modern Geometries, Vol.4, \(2015\), Nr. 1, pp.44-54. <http://giarcmg.geometry-math-journal.ro/>; On the Wittenbauer type parallelograms, International Journal of Geometry, Vol. 4 \(2015\), No. 1, pp. 27 - 36. <http://ijgeometry.com/volumes/vol-4-2015-no-1-april/>; The Poncelet pencil's hyperbolas as locus geometric and their equations in barycentric coordinates, Global Journal of Advanced Research on Classical and Modern Geometries, Vol. 4, \(2015\), Nr. 2, pp.106-115. Equal area triangles inscribed in a triangle, International Journal of Geometry, Vol. 5 \(2016\), No. 1, pp. 19 - 32. \(Coautor Ovidiu T. Pop, Nicușor Minculete\) Cyclic quadrilaterals corresponding to a given Varignon parallelogram, International Journal of Geometry, Vol. 5 \(2016\), No. 2, pp. 5 - 21. \(Coautor Zoltán Kovács\) Isogonal conjugacy through a fixed point theorem, Forum Geometricorum, Vol. 16 \(2016\) 171-178. A Distance Property of the Feuerbach Point and Its Extension, Forum Geometricorum, 16 \(2016\) 283 - 290. Distances Among the Feuerbach Points, Forum Geometricorum, 16 \(2016\) 373 - 379. \(Coautor Paul Yiu\) On the Tucker Circles, Forum Geometricorum, 17 \(2017\) 157 - 175.](http://ijgeo-</p>
</div>
<div data-bbox=)

Opera

Este autor al lucrărilor: A háromszög nevezetes körei. Háromszögmértan ferdészögű koordinátákkal (Cercuri remarcabile ale triunghiului. Geometria triunghiului cu coordonate neregulare) (Cluj-Napoca, Erdélyi Tankönyvtanács, 1999); Matematikus a XX. század viha-

raiban. Maurer Gyula életpályája (Un matematician în vâltorile secolului XX. Biografia profesorului universitar Maurer Gyula) (Târgu Mureș, Ed. Appendix; Cluj-Napoca, Erdélyi Múzeum Egyesület, 2003); Analitikus geometriai módszerek komparatív vizsgálata (Analiza comparativă a metodelor de geometrie analitică) (București, Ed. Didactică și Pedagogică, 2008); A Bolyaiak vonzásában. Weszely Tibor matematikus életpályája (Sub vraja celor doi Bolyai. Biografia matematicianului Weszely Tibor), (EuroPrint, Szatmárnémeti, 2011); Szatmárnémetitől a világhírig. Bodor Miklós kémikus és gyógyszertervező életpályája (Din Satu Mare la faimă mondială. Biografia chimistului și cercetătorului Bodor Miklós) (EuroPrint, Szatmárnémeti, 2011)

Opinii ale unor colegi de breaslă

Dr. Atyim Paul, profesor, inspector școlar: Există două categorii de dascăli: lucrător simplu și muncitor profesionist. Prietenul meu dr. Kiss Sándor face parte din ultima categorie. Profesionalismul lui este determinat atât de afirmațiile și stăruința generațiilor de elevi pe care i-a pregătit de-a lungul anilor cât și de dragostea sa față de matematică pe care a slujit-o cu devotament o viață întreagă. Este un om realizat atât din punct de vedere profesional cât și familial. Chiar și fiului său a reușit să-i însușească spiritul matematicii, care aplică cu prisosință deprinderile acestei discipline în cariera sa. Este un om generos care n-are liniște dacă zilnic nu se frământă cu vreo problemă din enigmaticele științe. Dacă există profesori tineri, dornici de perfecționare în urma bilanțului deceniilor muncii de la catedră, cu mult drag le-ar împărtăși în continuare tainele matematicii, ceea ce pentru el înseamnă viață însăși.

Dr. Ovidiu T. Pop, profesor, președintele Societății de Științe Matematice, filiala Satu Mare: Prin rezultatele obținute la catedră de-a lungul anilor, Kiss Sándor a demonstrat că este... profesor de matematică. Dar el nu este doar profesor de matematică, ci este și matematician. Ca să fii matematician, trebuie să faci cercetare în matematică și să participi la manifestări matematice (simpozioane, conferințe, sesiuni de comunicări). Kiss Sándor are articole științifice publicate în țară și străinătate și a participat la manifestări matematice. Din acest motiv, el este cu adevărat matematician. Prin volumele monografice publicate, Kiss Sándor este și om de cultură. Ca om, este prietenos, sincer, deschis, cinstit...

Radu David, profesor de istorie la Colegiul Național "Ioan Slavici" Satu Mare: Pe domnul profesor Kiss Sándor îl cunosc din septembrie 2003, când eu m-am mutat din Oradea la Satu Mare. Am fost colegi de serviciu timp de opt ani și tot încerc să-mi dau seama cum ne-am apropiat. Puteam să fim doi vecini de cancelarie, care se salută zilnic, dar care nu știu nimic unul despre altul. Toate datele păreau a fi potrivnice unei prietenii. În primul rând eu sunt mult mai tânăr, despărțindu-ne mai bine de două decenii. Apoi, eu sunt profesor de istorie, domnul Kiss predă matematică. Diferențe greu de surmontat, la o primă vedere. Și totuși... Destul de repede am descoperit că avem interese comune, că amândoi considerăm că un profesor nu este complet dacă nu realizează cercetare în domeniul său și că ne situăm de aceeași parte a baricadei moralității. Am realizat că am în față un om extrem de dedicat matematicii, dar și culturii și științei în general, un cetățean preocupat de problemele cetății, care nu

se dă deoparte când i se cere părerea cu privire la mersul societății, incisiv și intransigent cu cei care se mulțumesc cu jumătăți de măsură, cu lucrul făcut de mântuială.

În timp, am ajuns să-i cunosc preocupările științifice, atât cât pot eu să înțeleg din profunzimile matematicii și să-i admir capacitatea extraordinară de muncă. Domnul profesor Kiss are contribuții esențiale în domeniul geometriei și publică în reviste occidentale prestigioase, inclusiv din SUA, care sunt probabil greu accesibile pentru mulți universitari români, din domeniul matematicilor. Este recenzent pentru una dintre cele mai prestigioase publicații matematice europene (Zentralblatt für Mathematik). A publicat valoroase monografii despre viața și activitatea unor reputați oameni de știință, unii foști profesori de ai săi, precum Radó Ferenc. Ce dovadă mai mare de altruism și generozitate din partea unui om, decât să dedice timp pentru a face cunoscută și altora viața și personalitatea celor care l-au format.

Domnul profesor nu doar rezolvă probleme încurcate de matematică, ci se pricepe de minune să formuleze întrebări-problemă care fac referire la istorie, la mersul societății în general. M-a surprins întotdeauna gândirea sa limpede și capacitatea de a distinge esențialul dintr-un noian de fapte, aparent fără legătură. Citește foarte multă istorie, urmărește documentare pe această temă, astfel că probabil știe mai multă istorie decât mulți profesori de specialitate sau oricum, înțelege mai mult decât cei care se limitează la simpla transmitere a informațiilor din manual.

Deși din punct de vedere cronologic nu mai este tocmai tânăr, intelectul său pare a fi rămas la vârsta tinereții, fiind măcinat în continuare de întrebări și curiozitate.

Acesta este profilul unui intelectual pursânge, al unui om îndrăgostit de idei, profil care se potrivește atât de bine și distinelor sale soții Imola. Cei doi formează o solidă familie de intelectuali, cum ne-am dori cât mai multe în Sătmar și nu doar aici.

Marcarea momentului pensionării

Există un obicei adânc înrădăcinat printre numeroși trăitori ai vremurilor noastre - acela de a-și încheia cariera cu un chef zdravăn. Cum alte sunt preocupările unui om dedicat activității academice, ce gest mai semnificativ la final de carieră, cu prilejul trecerii în pensie, putea să facă Kiss Sándor decât organizarea unui simpozion la care au prezentat comunicări de înaltă ținută științifică alături de inițiator, alți zece colegi de-ai săi? Astfel, marcând momentul pensionării sale, în 6 septembrie 2018, în amfiteatrul Liceul Tehnologic Constantin Brâncuși Satu Mare, au susținut interesante lucrări științifice: dr. Ovidiu T. Pop, profesor de matematică, președintele Societății de Științe Matematice, filiala Satu Mare; dr. Doina Muntean (inspector, profesoară de matematică); dr. Atyim Pál (inspector, profesor de chimie); Radu David (profesor de istorie); dr. Petru Braica; Király Ildikó (profesoară de chimie); Aurelia Grad (profesoară de matematică); ing. Traian Tămian (profesor de matematică); ing. Adrian Mureșan (profesor de discipline tehnologice); dr. Kiss Imola (consilier patrimoniu); dr. Kiss Sándor (profesor de matematică - Nagydobai Kiss Sandor fiind semnătura de autor în lucrările sale științifice).

Festivalul oferă multe surprize: o seară de operă, un recital de trio cu Vlad Răceu, un concert simfonic de muzică americană, un alt concert simfonic de muzică rusă, un interesant recital de pian la patru mâini, obișnuitul concert dedicat de Rudolf Fatyol memoriei maestrului Ștefan Ruha, un inedit recital al chitariștilor clujeni, iar la final un mare concert dedicat Centenarului Marii Uniri, cu puternică tentă patriotică.

O lună plină de muzici alese: Zilele Muzicale Sătmărene

Joi seară, cu un foarte aplaudat concert dirijat de Tiberiu Soare, s-a deschis în sala Filarmonicii "Dinu Lipatti" ediția cu numărul 41 a Festivalului Internațional "Zilele Muzicale Sătmărene". A urmat vineri seară recitalul Debussy și Beethoven al pianistului mureșean Abram Andre. Programul continuă timp de aproape o lună.

Concertul simfonic inaugural a prezentat varianta pentru flaut a Concertului pentru vioară de Aram Hacıaturian, realizată de Jean-Pierre Rampal și interpretată, îngrijit și sensibil, de flautistul maghiar Janos Balint, emoționant mai ales în pasajele lente, care ne-au amintit de instrumentul tradițional armean de suflat, acel tânguitor și exotic duduk. A urmat eleganta suită de balet "Romeo și Julieta" de Serghei Prokofiev.

Festivalul oferă multe surprize: o seară de operă, un recital de trio cu Vlad Răceu, un concert simfonic de muzică americană, un alt concert simfonic de muzică rusă, un interesant recital de pian la patru mâini, obișnuitul concert dedicat de Rudolf Fatyol memoriei maestrului Ștefan Ruha, un inedit recital al chitariștilor clujeni, iar la final un mare concert dedicat Centenarului Marii Uniri, cu puternică tentă patriotică.

Programul complet al festivalului

Spectacolele au loc la Sala Filarmonicii, cu câteva excepții găzduite de locații din Carei.

Miercuri, 3 octombrie, ora 18.00,

Concertul simfonic inaugural a prezentat varianta pentru flaut a Concertului pentru vioară de Aram Hacıaturian

Teatrul din Carei

Joi, 4 octombrie, ora 18.30

Gală de operă

Ladislau Rooth – dirijor, Nicoleta Colcear – soprână, Gabriela Varvari – mezzosoprană

Arii și duete din "Carmen" de Bizet, "Lakmé" de Delibes, "Cenușăreasa" și "Tancredi" de Rossini, "Bal mascat", "Forța destinului" și "Aida" de Verdi, "Dama

de pică" de Ceaiikovski

Joi, 4 octombrie, ora 18, Castelul din Carei

Vineri, 5 octombrie, ora 18.30

Concertul Orchestrei de cameră Szabolcsi din Nyíregyháza
In memoriam Ștefan Ruha
dirijor: Szabó Soma

conducerea artistică: Nagy Gyula
solist: Fátol Rudolf – vioară
Antonio Vivaldi: L'Estro Armonico op. 3 (Concertul nr. 6 în la minor RV 356, Concertul nr. 9 în Re major RV 230, Concertul nr. 11 în re minor RV 565, Concertul nr. 12 în Mi major RV 265)

Marți, 9 octombrie, ora 18.30

Recital trio cu pian
Aurelia Vișovan – pian, Vlad Răceu – vioară, Octavian Lup – violoncel
P.I. Ceaiikovski: Trio cu pian în la minor op. 50
G. Enescu: Trio cu pian (primă audiție)

Joi, 11 octombrie, ora 18.30

Concert simfonic
Nicolas Waldvogel – dirijor
Ann Miller – vioară
J. Russell; Unhinged Carnival (premieră europeană)
S. Barber: Concert pentru vioară op. 14
Ch. Ives: Întrebarea fără răspuns
G. Gershwin: Un american la Paris

Marți, 16 octombrie, ora 18.30

Concertul Ansamblului de chitare al Academiei de Muzică "Gheorghe Dima" Cluj-Napoca
Conducerea muzicală: Constantin Andrei
În program lucrări de A. Andrei, G. Ph. Telemann, J. Gauffriau, F. Schubert, L. Lévesque, S. Rak, G. Montaña, M. Pennella

Joi, 18 octombrie, ora 18.30

Concert simfonic
Alexandru Mija – dirijor
Alexei Nabiulin – pian
A. Scriabin: Concertul pentru pian în fa

diez minor op. 20
P.I. Ceaiikovski: Simfonia a 5-a în mi minor op. 64

Vineri, 19 octombrie, ora 18.30

Recital de pian la patru mâini
Brezóczy-Wedewardt Gabriella, Czumbil Bernadette
În program lucrări de Mozart, Schubert, Brahms, Debussy, Bizet și Dvorak

Joi, 25 octombrie, ora 18.30

Vineri, 26 octombrie, ora 18.00, Teatrul din Carei

Concert vocal-sinfonic extraordinar de închidere al Festivalului internațional "Zilele Muzicale Sătmărene" dedicat Centenarului Marii Uniri, organizat de Episcopia Ortodoxă a Maramureșului și Sătmăruului
Răsună Centenarul României
dirijor - Ștefan Novak
dirijor cor - pr. dr. Petrică Aurelian Covicu
participă Corala "Arhanghelii" a Episcopiei ortodoxe a Maramureșului și Sătmăruului

În program:

Alexandru Ștefan Murariu - Uvertura Festivă dedicată Centenarului Marii Uniri

Adaptări orchestrale: "Măi române, sună goarna", "Pui de lei", "Mult e dulce și frumoasă", "Drum bun", "Doamne, ocrotește-i pe români", "Imnul regal", "Eminescu", "Deșteaptă-te, române!", "Hora unirii", "Cântec patriotic", "Pe-al nostru steag e scris Unire", "Tu, Ardeal", "Eroii de pe Someș", "Marșul lui Iancu".
A consemnat V.A.

Teatrul de Nord a deschis stagiunea cu o parabolă a obsesiei perfecțiunii

"Rețeta perfecțiunii în foarte mulți pași care nu duc nicăieri" constă în sfaturi utile pentru a gândi "eco" și a trăi "bio", pentru a fi "fit" și a ajunge "the best". Un spectacol de teatru fizic bazat pe "groove" pentru a deveni "zen". Așa își descrie actrița și coregrafa Andrea Gavrilu noua producție care a deschis de curând stagiunea secției române a Teatrului de Nord.

Prezentarea spectacolului detaliază premisa, să-i spunem filosofică, astfel:

"În funcție de perioada istorică, regiune geografică, statut social, educație, oamenii și-au conceput adevărate rețete de fabricare a fericirii. Unii au devenit atât de pricepuți încât au ajuns să îi învețe și pe ceilalți. Astfel că, urmând câțiva pași simpli, poți ajunge să fii fericit în orice domeniu. Acasă, într-o relație, în societate, la serviciu... Numai că firea competitivă și mereu nesatisfăcută a omului a făcut ca numărul acestor pași să crească foarte mult și cu o viteză mare, iar omul contemporan s-a trezit într-o cursă maraton cu obstacole pentru atingerea fericirii.

Standardele au fost ridicate atât de mult, încât fericirea echivalează cu perfecțiunea. Trebuie să fii perfect sănătos, să ai corpul perfect, job-ul perfect, partenerul perfect, casa perfectă, mașina perfectă, vacanța perfectă...

Standarddele au fost ridicate atât de mult, încât fericirea echivalează cu perfecțiunea. Trebuie să fii perfect sănătos, să ai corpul perfect, job-ul perfect, partenerul perfect, casa perfectă, mașina perfectă, vacanța perfectă...

să ai corpul perfect, job-ul perfect, partenerul perfect, casa perfectă, mașina perfectă, vacanța perfectă... Spectacolul este un eseu despre încercarea disperată a omului actual de a-și găsi fericirea, marginit fiind de toate rigorile societății în

care trăiește. Încercând să fie fericit prin a fi perfect. Deoarece imperfecțiunea înseamnă vulnerabilitate. Iar iluzia perfecțiunii îl menține într-o cursă perpetuă, chiar dacă nu există finalitate".

Chiar primul tablou al acestui "teatru

fizic" sugerează infinitul acestei curse spre neant, în care protagoniștii bat pasul pe loc la propriu, pe banda automată care le numără pașii, și se laudă în gura mare cu performanțele lor atletice. Scenariul ne poartă în lumea obsedaților de dezvoltare personală, fiind presărat la tot pasul cu slogane și clișee atât de cunoscute omului modern, care însă prin repetarea neîncetată își divulgă absurditatea și, până la urmă, precaritatea. Efortul frenetic de autoperfecționare, până la epuizare, vocile microase ale "antrenoților" care vând rețete de sănătate fizică și mentală pe bani grei, lasă loc, din loc în loc, epuizării.

Cei opt actori implicați în spectacol susțin un adevărat antrenament cu public, în care banda de mers alternează cu exerciții cu mingea, contorsionări, ritmuri felurite de alergare. Este un recital actoricesc și sportiv demn de toată admirația, mai ales că acest tip de teatru nu s-a prea pus în scenă la Satu Mare până acum. Dar Andrea Gavrilu, renumită pentru curajul și imaginația din spectacolele sale, scoate realmente untul din trupa pe care o pregătește, încât Ioanei Cheregi i se formează, până la urmă, o inimă din sudoare, pe tricou, chiar în locul anatomic potrivit. Am putea spune că actorii lucrează aici de le sare inima din piept. Mesajul drumului spre o împlinire niciodată deplină e transmis atât de percutant, încât devine de un comic

absurd savuros. Nici n-am numi spectacolul o parodie, pentru că realitatea acestor grupuri de maniaci ai împlinirii de sine depășește cu mult orice tentativă de umor. Iar scena finală apoteotică, în care grupul întâlnește proiecția grotescă a idealului de putere, sănătate, lumină și orice mai vrei voi, spune foarte multe despre capacitatea omului de a se visa deasupra realității sale prozaice și, până la urmă, naturale. Păcat că nu a fost introdus un "memento mori" dezumflant la final. Ar fi trimis și mai intens mesajul către public.

Spectacolul poate fi (re)văzut vineri, 5 octombrie

Scenografia este semnată de Alexandru Petre, iar ilustrația muzicală de Mihai Dobre. Asistent de coregrafie a fost Roxana Fănață, tânăra actriță având experiența unor spectacole de acest gen (de pildă "Eteroclit", prezentat și la Satu Mare). Designul de lumini, foarte important aici, l-au conceput Lucian Moga și Alexandru Dancu. Evoluază în spectacol – cu abnegație și devotament - Roxana Fănață, Cristian But, Andrei Stan, Raluca Mara, Vlad Mureșan, Ioana Cheregi, Andrei Giulete, Crina Andriucă. Spectacolul poate fi (re)văzut vineri, 5 octombrie, în cadrul programului Tranzit Feszt.

Vasile A.

La 12 ani, olimpica din Galați era admisă în Mensa, o organizație internațională non-profit a oamenilor cu un IQ mult peste medie, membrii ei clasându-se printre primii 2% la teste de inteligență folosite de organizație. A fost fondată în 1946 de Roland Berrill, un avocat australian, și Lancelot Ware, un om de știință britanic. Scopul a fost de creare a unei organizații apolite a oamenilor inteligenți, fără să se facă diferențieri sociale, rasiale, religioase sau de altă natură. Mensa numără în prezent peste 100.000 de membri, grupați în 50 de organizații naționale.

O elevă de 13 ani din Galați a fost selectată în grupul celor mai inteligenți oameni de pe planetă

O elevă în vârstă de 13 ani din Galați a fost selectată, anul trecut, în clubul select al celor mai inteligenți oameni de pe planetă, cu un coeficient de inteligență de peste 130. Bianca Mayer Roșca (13 ani) este elevă în clasa a VII-a la Colegiul Național "Vasile Alecsandri" din Galați și a câștigat până acum olimpiadele județene de Matematică și Lingvistică, obținând și o medalie de bronz la Olimpiada Națională de Matematică.

A intrat în clubul select al membrilor Mensa, cei mai inteligenți oameni de pe planetă, cu un coeficient de inteligență de peste 130.

Bianca Mayer Roșca, elevă în clasa a VII-a la Colegiul Național "Vasile Alecsandri" din Galați, este pasionată de când se știe de Matematică.

În clasa a VI-a puncta deja la prima competiție națională la care participa, obținând medalia de bronz la Olimpiada Națională de Matematică. Recunoaște râzând că se descurcă mult mai bine la Algebră, decât la Geometrie.

Este îndrăgostită și de Lingvistică, o materie unde se regăsește prin pasiunea pentru limbile unor popoare dispărute de multă vreme.

"Mi-a plăcut de prima dată Lingvistica, pentru că trebuie să faci tot soiul de conexiuni și într-un fel îți pune inteligența la încercare. Sunt, spre exemplu, limbi vorbite de doar 1.000 de oameni", explică Bianca.

A câștigat Olimpiada Județeană de Lingvistică, iar la națională s-a ales, de ocaziile, doar cu experiența. Îi place la fel de mult și germana, obținând locul doi la olimpiada județeană la această materie

A intrat în clubul select al membrilor Mensa, cei mai inteligenți oameni de pe planetă, cu un coeficient de inteligență de peste 130

în 2016.

Își dorește ca la ore să existe o mai mare interacțiune între elevi și profesori, pe ideea că astfel tinerii ar înțelege mult mai bine materiile care li se predau, iar unele dintre ele ar ajunge să le și placă în timp. Tânără își dorește ca pe viitor să se axeze pe o profesie care să îi dea ocazia să călătorească, lucru pe care îl va face cu ocazia studiilor superioare, pe care intenționează să le realizeze în străinătate, probabil în SUA și Marea Britanie.

A promovat examenul Cambridge, recunoscut de școli, universități și angajatori din sectorul public și privat din toate țările

vorbitoare de limba engleză.

Succesul obținut în urma susținerii unui examen Cambridge English îi oferă Biancăi un certificat recunoscut internațional, ce demonstrează nivelul său de limba engleză, dar o scutește și de testul de profil la susținerea examenului de Capacitate.

Acceptată de la gimnaziu într-un proiect educațional destinat liceenilor

Olimpica a luat parte în acest an la GalMUN, un proiect unic la nivel național, care formează tinerii pe mai multe zone, pornind de la comunicare, lucru în echipă și până la acțiuni în condiții de stres.

Decizia organizatorilor de a accepta o elevă de gimnaziu spune multe despre capacitățile Biancăi, ținând cont că până acum au fost acceptați doar tineri de la liceu.

GalMUN are șase comitete, printre care se numără Înalta Curte de Casație și Justiție, Drepturile Omului și Consiliul Economic și Financiar (ECOSOC). Colegiul Național "Vasile Alecsandri" din Galați organizează anual conferința educațională "Galați Model United Nations" - GalMUN, o simulare academică a comitetelor Organizației Națiunilor Unite și a unor instituții ce țin de domeniul Dreptului Internațional, precum Uniunea Europeană sau NATO.

Conferința GalMUN este deschisă exclusiv elevilor de liceu și se desfășoară doar în limba engleză. Ea include șase comitete, printre care ICJ (Înalta Curte de Casație și Justiție), HRC (Drepturile Omului) și ECOSOC (Consiliul Economic și Financiar). Organizat anual în luna aprilie, GalMUN adună sute de participanți.

Fiecare participant joacă rolul unui di-

plommat al unei țări și susține poziția țării reprezentate în conformitate cu problemele internaționale dezbătute. Delegații au obligația de a respecta o structură bine definită, de la reguli de adresare și proceduri pentru dezbateri, până la o ținută formală și un comportament exemplar.

Admiterea în Mensa, o joacă

GalMUN ajută practic elevii să învețe cum să se informeze, să discute într-un mediu formal despre probleme majore ale omenirii, să relaționeze bazându-se pe poziția țării în detrimentul părerii personale și să reușească să fie convingători și în momente de stres extrem.

Conceptul de MUN este întâlnit pretutindeni în lume, conferințe de acest tip fiind organizate la Galați, Bacău, București, Iași și Botoșani. Bianca și-a ales în acest an comitetul care se ocupă cu probleme economice și sociale, reprezentând în această simulare Japonia, despre care a vorbit vizavi de problema multinaționalelor. La 12 ani, olimpica din Galați era admisă în Mensa, o organizație internațională non-profit a oamenilor cu un IQ mult peste medie, membrii ei clasându-se printre primii 2% la teste de inteligență folosite de organizație. A fost fondată în 1946 de Roland Berrill, un avocat australian, și Lancelot Ware, un om de știință britanic.

Scopul a fost de creare a unei organizații apolite a oamenilor inteligenți, fără să se facă diferențieri sociale, rasiale, religioase sau de altă natură. Mensa numără în prezent peste 100.000 de membri, grupați în 50 de organizații naționale.

"Citisem despre Mensa și știam că nu este neapărat o organizație formată din oameni foarte inteligenți, ci mai degrabă care au capacitatea să vadă anumite lucruri, iar asta mi s-a părut foarte interesant.

A fost creat robotul ce poate transporta medicamente în corpul uman

Un mic robot ce seamănă cu o omidă ar putea fi utilizat să transporte medicamente în interiorul corpului uman. Cercetătorii din spatele acestei creații susțin că robotul are o forță cât cea a unui om care ar putea ridica un microbuz cu 26 de locuri. Robotul se poate adapta mediilor dificile și se poate deplasa cu eficiență de-a lungul suprafețelor chiar dacă există fluide precum sângele sau mucus. Însă "micro-robotul" iese în evidență prin faptul că are sute de mici picioare ce seamănă cu firele de păr.

Mail Online notează că autorul studiului a realizat sutele de picioare ale robotului pentru ca acesta să se poată deplasa fără a avea contact total cu suprafața. Testele de laborator au arătat că robotul produce cu 40% mai puțină fricțiune decât un robot fără membre. În cadrul testelor, robotul și-a demonstrat capacitatea de transportare a unei încărcături de 100 de ori mai grea decât el, putere comparată cu cea a unei furnici, cea mai puternică vietate din natură. Cercetările anterioare pe roboți asemănători cu omizile au propus ca pacienții să înghită dispozitivul sau să fie introdus printr-o cavitate a corpului.

Cercetătorii au dezvoltat robotul pentru a fi utilizat în regiuni ale corpului greu de accesat. Echipa de cercetători din cadrul Universității din Hong Kong a studiat structura membrilor animalelor de la sol, inclusiv cele cu două, patru, opt sau mai multe membre. Corpul robotului are o grosime de 0,15 milimetri, fiecare picior conic măsurând 0,65 de milimetri, iar golul dintre membre fiind de 0,6 milimetri.

Parisul va înlocui formula "mamă și tată" cu "părinte 1 și părinte 2" în actele de stare civilă

Consiliul Local din Paris a decis ca actele oficiale de stare civilă să țină cont și de "familiile homoparentale". Măsura a fost adoptată în unanimitate de consilierii prezenți, scrie "Le Parisien". Ea prevede înlocuirea formulei tradiționale "tată" și "mamă" cu "părinte 1" și "părinte 2". Canada a luat deja această măsură, dar Parisul este primul oraș francez care adoptă acest tip de documente oficiale.

Decizia a fost luată pentru a pune capăt "discriminării cuplurilor homosexuale, care reprezintă în prezent doar puțin peste 3% din uniunile din Franța. În motivarea deciziei se arată că "e anormal ca platforma administrației să nu permită părinților care trăiesc în cupluri de același sex să facă cereri administrative, ca și ceilalți părinți".

"Cuplurile de același sex care doresc să facă demersuri administrative legate de paternitate nu dispun de formulare adaptate situației lor, pentru că pe actele de stare civilă în care sunt menționați părinții, rubricile existente indică doar "tatăl" și "mama". În unele municipalități însă, documentele școlare sau extrașcolare (cantine, after school, etc.) s-au schimbat deja, fiind completate cu "părintele 1" și "părintele 2". La fel ca la SNCF (n.r. - Căile Ferate franceze) unde formularele de carduri pentru întreaga familie conțin, din 2010, cuvintele "părinte 1" și "părinte 2", precizează Le Parisien. După ce Primăria Parisului a adoptat această decizie fără să facă prea multă valvă în jurul ei, societatea franceză a reacționat. "După părinte 1 și părinte 2, urmează numerotarea copiilor?", se întreabă psihanalizistul Monette Vacquin, Jean-Pierre Winter și Michel Gad Wolkowicz, într-un articol publicat de "Le Figaro".

Pagină realizată de Mirela F.

Cum va fi vremea în România în următorii ani. Climatolog: Structura anotimpurilor se va schimba

Valurile de căldură vara sunt în creștere de la an la an și acest fenomen se va amplifica în viitor pe fondul încălzirii globale, în România putându-se înregistra, în zona de sud, și temperaturi de 50 de grade, atrag atenția specialiștii în domeniu.

"M-am uitat pe unele experimente numerice și unul dintre acestea, în condițiile unui scenariu pesimist pentru perioada 2021 - 2050, deci nu foarte departe, a simulat temperaturi care au ajuns, e adevărat, de puține ori, chiar la 50 de grade Celsius în sudul țării. Atenție, este vorba de o probabilitate mai mică de producere. O maximă zilnică care se regăsește în datele simulate o dată sau de două ori, dar, totuși, faptul că modelul ne arată o astfel de temperatură trebuie să ne pună pe gânduri...Trebuie să privim aspectul acesta: cum putem în condițiile respective să trăim totuși bine și să ne dezvoltăm? Se poate, cu știință", a afirmat Roxana Bojariu, director al Departamentului de Climatologie din cadrul ANM, prezentă la conferința de presă a Bucharest Science Festival.

Referitor la schimbarea vremii care s-a produs la începutul săptămânii în țara noastră, Roxana Bojariu a precizat că, luni, în România au fost mai multe anotimpuri

într-o singură zi. "Am avut o zi extraordinară, am avut temperaturi de 33,4 grade C în zona sud estică și am avut apoi, peste câteva ore, la Arad, în vest, temperaturi de 1-2 grade. Am avut practic o împărțire a țării în mai multe anotimpuri într-o singură zi. Asta arată și complexitatea climei României... Noi nu suntem ca Olanda, o zonă joasă, lângă ocean, unde lucrurile pot fi ușor moderate. Avem lanțul carpatic care este o barieră în aceste circulații atmosferice, avem vecinătatea mării, avem un sistem foarte divers de soluri, ori avem nevoie de mult mai multe experimente numerice și de cercetare mult mai susținută", a atras această atenția, adăugând că sunt necesare mai multe fonduri pentru susținerea cercetării în România, pe toate palierele.

Anotimpurile nu mai sunt precum cele de acum câteva decenii

Întrebată de posibila modificare a anotimpurilor, climatologul a spus că în România anotimpurile vor rămâne aceleași, precizând că mersul lor este determinat de poziția României pe glob, pe de o parte, și pe de altă parte de înclinarea axei Pământului pe planul orbitei în jurul Soarelui care se modifică la câteva zeci de mii de ani. Structura și caracteristicile

anotimpurilor sunt, însă, într-o modificare față de ceea ce erau verile, primăverile, toamnele și iernile de acum câteva decenii. "Există o tendință care se vede deja în statisticile noastre de declanșare mai timpurie a primăverii... Nu în fiecare an se întâmplă așa, dar din ce în ce mai frecvent primăvara devine mai timpurie, vara se lungeste în septembrie și avem o tendință de creștere a temperaturii în toate anotimpurile, mai puțin toamna, unde încă zgomotul este mare și semnalul încă nu trece zgomotul natural, dar experimentele numerice arată că, în următorii ani și decenii, și toamna vom avea la nivel României tendințe de creștere a temperaturii", a adăugat directorul Departamentului de Climatologie din cadrul ANM.

Roxana Bojariu a atras atenția și asupra problemei pe care o vor reprezenta inundațiile rapide. "La munte, intensitatea precipitațiilor va crește mai mult în deceniile care vin, ori noi acolo tăiem pădurile, exact invers de cum ar trebui să facem. Pentru că pădurile țin o parte din această curgere de suprafață, țin solul în prag de eroziune și, evident, au și un rol microclimatic local prin îmblănzirea condițiilor extreme de temperatură. Totodată, resursele de zăpadă vor descrește", a mai prognozată aceasta, dând asigurări, totodată, că România nu se află în viitor în calea uraganelor a căror intensitate este în crește-

re.

Creșterea temperaturilor și modificarea structurii anotimpurilor au loc pe fondul încălzirii globale, însă directorul Departamentului de Climatologie din cadrul ANM afirmă că acestea vor duce la creșterea sezonului pe litoral, lucru de pe urma căruia România ar trebui să profite. "S-a gândit cineva în perspectivă cum să facă să atragă turiștii de la Mediterana, unde condițiile vara vor deveni insuportabile pentru turism? În schimb, la latitudinea noastră, chiar ocazional crește temperatura, vom avea noi oportunități", a mai spus aceasta, menționând că există soluții care ar putea minimiza efectele acestor schimbări climatice, însă aceste soluții țin de factorii decidenți din România.

Datele statistice, înregistrate de stațiile ANM încă din 1961, arată că numărul de zile cu valuri de căldură a crescut, mai ales în zona sudică, sud-estică și în vestul extrem. Această modificare se va amplifica, din păcate, pe termen mediu și lung, cu cât semnalul încălzirii globale va fi mai puternic, a spus climatologul. Anterior, aceasta a anunțat că: "Luna Iunie 2018 a fost, la nivelul României cu 1,7 C mai caldă decât media lunilor Iunie din intervalul de referință 1961-1990. La precipitații, la nivelul României, a fost depășită media valorilor lunare de precipitații pentru lunile Iunie din intervalul 1981-2010 cu peste 74%".

Rihanna, numită oficial ambasadoare a statului Barbados

Rihanna a fost numită oficial ambasadoare a Barbados, țara sa de origine, de către guvernul din acest mic stat insular, urmând să se ocupe de încurajarea turismului, a educației și a investițiilor pe insulă. "Sunt foarte mândră de acest titlu în țara mea de origine", a reacționat "ambasadoarea Fenty".

Rihanna, în vârstă de 30 de ani, a trăit în Barbados până la vârsta de 16 ani, înainte de a-și începe cariera internațională. „Sunt nerăbdătoare să lucrez cu prim-ministrul Mottley și echipa sa pentru a gândi o nouă viziune pentru Barbados”, a mai spus Rihanna. Guvernul a anunțat într-un comunicat că Robyn Rihanna Fenty, pe numele său complet, a fost numită ambasadoare extraordinară și plenipotențiară, fără a fi trimisă totuși într-o altă țară. „Rihanna are o dragoste profundă pentru această țară, care se reflectă în filantropia sa, în special în domeniile sănătății și educației”, a comentat prim-ministrul Mia Amor Mottley.

„Ea își arată patriotismul și în mo-

dul în care dă înapoi țării sale și continuă să prețuiască insula care rămâne casa ei”, a adăugat ea.

Guvernul din Barbados a avut, de asemenea, numai cuvinte de laudă la adresa cântăreței, Fenty laudând latura filantropică a acesteia.

A început să cânte de la 7 ani

Rihanna este o cântăreață americană, devenită celebră cu piese ca Unfaithful și Umbrella.

Câștigătoare a zeci de premii, Rihanna este idolul a milioane de adolescenți, fashion-icon, filantropistă și ambasador al multor firme în lume.

Robyn Rihanna Fenty s-a născut în 20 februarie 1988, în Saint Michael, Barbados, într-o familie modestă. Mama sa este nativă din Guyana, iar tatăl său din Barbados, cu descendență irlandeză.

Rihanna are doi frați mai mici, Rorrey și Rajad Fenty și a început să cânte de la 7 ani. Copilaria sa a fost afectată de dependența tatălui sau de cocaina și de divorțul părinților când ea avea doar 14 ani.

În 2003, producătorul Evan Rogers

a ascultat-o pe Rihanna cântând în timp ce era într-o vacanță în Barbados. Efectul a fost că la 16 ani, Rihanna s-a mutat în Statele Unite, acasă la familia Rogers.

Împreună, au realizat o casetă demo, în care artista interpreta diverse cover-uri, însă înregistrările au durat aproape un an, deoarece Rihanna și-a continuat studiile.

Demo-ul ei a ajuns la Def Jam, o companie deținută de Jay-Z, care a semnat imediat un contract cu Rihanna. Single-ul ei de debut, „Pon de Replay”, a văzut lumina rampei în 2005 și a ajuns direct pe locul 2 în Billboard Hot 100.

Primul ei album, „Music of the Sun”, s-a vândut în 69.000 de exemplare în primul weekend și în peste 2 milioane de copii în întreaga lume, primind un certificat de aur din partea Recording Industry Association of America. La o lună după lansarea primului album, Rihanna a început să lucreze la cel de-al doilea și își promova piesele în deschiderea concertelor lui Gwen Stefani.

„A Girl Like Me” s-a lansat în 2006, a ajuns pe locul 5 în Billboard și a pri-

mit discul de platină.

Hiturile „SOS”, „Unfaithful” și „Break It Off” featuring Sean Paul au făcut înconjurul lumii, clasând-o pe Rihanna printre cele mai bune cântărețe ale noii generații. Rihanna a început primul ei turneu, „Live in Concert Tour”, iar din noiembrie 2006 până în februarie 2007 a concertat alături de Pussycat Dolls. Vedeta a debutat și în cinematografie, într-un rol mic în filmul „Bring It On: All or Nothing”.

Nominalizată la 6 premii Grammy în 2008

În 2008, Rihanna a fost nominalizată la 6 premii Grammy și a câștigat prima sa statueta pentru Best Rap/Sung Collaboration. Tot atunci începe și al doilea turneu mondial, „The Good Girl Gone Bad Tour”, și cântărețea primește titlatura de „Diva anului”.

Un an mai târziu, spectacolul Rihanna de la Grammy Awards este anulat, iar iubitul ei de atunci, Chris Brown, este arestat pentru asalt și intenții criminale.

Fotografiile au obținut dovezi de la

poliție în care Rihanna apare bătută, iar Chris Brown și-a recunoscut fapta și a primit 5 ani de închisoare cu eliberare, dar și interdicția de a se apropia de artista. În 2010, Rihanna a lansat single-ul „Love the Way You Lie” împreună cu Eminem, piesă care a bătut toate recordurile de audiență, ea fiind nominalizată și la premiile Grammy de anul acesta. Diva a pus bazele primei ei companii, „Rihanna Entertainment”. A lansat al cincilea album, „Loud”, în noiembrie 2010. Single-ul de debut, „Only Girl (In the World)”, a ajuns imediat pe prima poziție în Billboard.

Implicată în proiecte filantropice

Rihanna luptă pentru mai multe cauze, cum ar fi bolnavii de HIV sau copiii grav afectați de sărăcie.

Vedeta este imaginea a numeroase firme, printre care diverse case de modă.

Și-a lansat propriul parfum, a apărut în mii de reviste glamour, iar tatuajele ei (13) au atras atenția presei internaționale. Motto-ul artistei Rihanna este: „Never a failure, always a lesson”.